Parlament Ewropew
2019-2024

Dokument ta' sessjoni

A9-0275/2023

25.9.2023

***I
RAPPORT

dwar il-proposta għal regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar miżuri biex jonqos il-kost tal-introduzzjoni tan-networks tal-komunikazzjoni elettronika tal-gigabits u li jħassar id-Direttiva 2014/61/UE (l-Att dwar l-Infrastruttura tal-Gigabits)
(COM(2023)0094 – C9-0028/2023 – 2023/0046(COD))

Kumitat għall-Industrija, ir-Riċerka u l-Enerġija

Rapporteur: Alin Mituța

Tifsira tas-simboli użati

*	Proċedura ta' konsultazzjoni
***	Proċedura ta' approvazzjoni
***I	Proċedura leġiżlattiva ordinarja (l-ewwel qari)
***II	Proċedura leġiżlattiva ordinarja (it-tieni qari)
***III	Proċedura leġiżlattiva ordinarja (it-tielet qari)

(It-tip ta' proċedura jiddependi mill-bażi ġuridika proposta mill-abbozz ta' att.)

Emendi għal abbozz ta' att

Emendi tal-Parlament f'żewġ kolonni

It-tħassir huwa indikat permezz tat-tipa ***korsiva u grassa*** fil-kolonna tax-xellug. Is-sostituzzjoni hija indikata permezz tat-tipa ***korsiva u grassa*** fiż-żewġ kolonni. It-test ġdid huwa indikat permezz tat-tipa ***korsiva u grassa*** fil-kolonna tal-lemin.

L-ewwel u t-tieni linji tal-intestatura ta' kull emenda jidentifikaw il-parti tat-test ikkonċernata fl-abbozz ta' att inkwistjoni. Meta emenda tirrigwarda att eżistenti, li l-abbozz ta' att ikollu l-ħsieb li jemenda, l-intestatura jkun fiha wkoll it-tielet u r-raba' linji li jidentifikaw rispettivament l-att eżistenti u d-dispożizzjoni kkonċernata f'dak l-att.

Emendi tal-Parlament li jieħdu l-forma ta' test konsolidat

Il-partijiet ġodda tat-test huma indikati permezz tat-tipa ***korsiva u grassa.*** Il-partijiet imħassra tat-test huma indikati permezz tas-simbolu ▌ jew huma ingassati. Is-sostituzzjoni tintwera billi jiġi indikat permezz tat-tipa ***korsiva u grassa*** t-test il-ġdid u billi jitħassar jew jiġi ingassat it-test sostitwit.
Bħala eċċezzjoni, it-tibdil ta' natura strettament teknika magħmul mis-servizzi fil-preparazzjoni tat-test finali mhuwiex indikat.

WERREJ

Paġna

ABBOZZ TA’ RIŻOLUZZJONI LEĠIŻLATTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW 5

NOTA SPJEGATTIVA 71

PROĊEDURA TAL-KUMITAT RESPONSABBLI 73

VOTAZZJONI FINALI B'SEJĦA TAL-ISMIJIET FIL-KUMITAT RESPONSABBLI........74

ABBOZZ TA' RIŻOLUZZJONI LEĠIŻLATTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW

dwar il-proposta għal regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar miżuri biex jonqos il-kost tal-introduzzjoni tan-networks tal-komunikazzjoni elettronika tal-gigabits u li jħassar id-Direttiva 2014/61/UE (l-Att dwar l-Infrastruttura tal-Gigabits) (COM(2023)0094 – C9-0028/2023 – 2023/0046(COD))

(Proċedura leġiżlattiva ordinarja: l-ewwel qari)

Il-Parlament Ewropew,

– wara li kkunsidra l-proposta tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill (COM(2023)0094),

– wara li kkunsidra l-Artikolu 294(2) u l-Artikolu 114 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, skont liema artikoli l-Kummissjoni ppreżentat il-proposta lill-Parlament (C9-0028/2023),

– wara li kkunsidra l-Artikolu 294(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

– wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew tat-12 ta' Lulju 2023[1],

– wara li kkunsidra l-Artikolu 59 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,

– wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għall-Industrija, ir-Riċerka u l-Enerġija (A9-0275/2023),

1. Jadotta l-pożizzjoni fl-ewwel qari li tidher hawn taħt;

2. Jitlob lill-Kummissjoni terġa' tirreferi l-kwistjoni lill-Parlament jekk tibdel il-proposta tagħha, temendaha b'mod sustanzjali jew ikollha l-ħsieb li temendaha b'mod sustanzjali;

3. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu tgħaddi l-pożizzjoni tal-Parlament lill-Kunsill u lill-Kummissjoni kif ukoll lill-parlamenti nazzjonali.

[1] ĠU C,, p.

Emenda 1

EMENDI TAL-PARLAMENT EWROPEW*

għall-proposta tal-Kummissjoni

2023/0046 (COD)

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

dwar miżuri biex jonqos il-kost tal-introduzzjoni tan-networks tal-komunikazzjoni elettronika tal-gigabits, *li jemenda r-Regolament (UE) 2015/2120* u li jħassar id-Direttiva 2014/61/UE (l-Att dwar l-Infrastruttura tal-Gigabits)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 114 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġiżlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew[2],

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni[3],

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġiżlattiva ordinarja,

Billi:

---

* Emendi: it-test ġdid jew modifikat huwa indikat permezz tat-tipa korsiva u grassa; it-tħassir huwa indikat permezz tas-simbolu ▌.

[2] ĠU C,, p.

[3] ĠU C,, p.

(1) Matul l-aħħar deċennju, l-ekonomija diġitali biddlet is-suq intern mill-qiegħ. Il-viżjoni tal-Unjoni hi ta' ekonomija diġitali li tipprovdi benefiċċji ekonomiċi u soċjali sostenibbli bbażati fuq konnettività eċċellenti, ***affidabbli*** u sigura għal kulħadd u kullimkien fl-Ewropa, ***inkluż f'reġjuni rurali, imbiegħda u b'popolazzjoni baxxa kif ukoll fil-kurituri tat-trasport***. Infrastruttura diġitali ta' kwalità għolja bbażata fuq networks ta' kapaċità għolja ħafna tirfed kważi lis-setturi kollha ta' ekonomija moderna u innovattiva. ***Din tista' jipprovdi servizzi innovattivi, operazzjonijiet kummerċjali aktar effiċjenti u soċjetajiet diġitali intelliġenti u sostenibbli, filwaqt li tikkontribwixxi biex jintlaħqu l-miri klimatiċi stabbiliti fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-11 ta' Diċembru 2019 bit-titolu "Patt Ekoloġiku Ewropew" u t-tranżizzjoni doppja ekoloġika u diġitali, previsti bħala l-prijoritajiet ewlenin tal-Unjoni.*** Għandha importanza strateġika għall-koeżjoni soċjali u territorjali, u b'mod ġenerali għall-kompetittività***, ir-reżiljenza, l-awtonomija strateġika*** u t-tmexxija diġitali tal-Unjoni. ***Id-diġitalizzazzjoni għandha impatt profond fuq il-ħajja soċjali, ekonomika, politika u kulturali ta' kuljum tan-nies kollha fl-Unjoni. F'dak ir-rigward, aċċess limitat u espansjoni insuffiċjenti tan-network jistgħu jżidu l-inugwaljanzi soċjali, u b'hekk joħolqu distakk diġitali ġdid bejn dawk in-nies li jistgħu jibbenefikaw bis-sħiħ minn konnettività diġitali effiċjenti u sigura, li tippermettilhom jaċċessaw firxa wiesgħa ta' servizzi, u dawk li ma jistgħux jagħmlu dan. F'dak ir-rigward, l-introduzzjoni ta' networks ta' kapaċità għolja f'reġjuni rurali, imbiegħda u b'popolazzjoni baxxa, kif ukoll fl-akkomodazzjoni soċjali, jenħtieġ li tkun prijorità għall-proġetti ta' investiment pubbliku u privat, bħala aspett ewlieni tal-inklużjoni soċjali.*** Għaldaqstant, in-nies u anki s-settur privat u pubbliku jenħtieġ li jkollhom l-opportunità li jkunu parti mill-ekonomija diġitali.

(2) L-evoluzzjoni rapida tat-teknoloġiji, it-tkabbir esponenzjali fit-traffiku tal-broadband u d-domanda dejjem akbar għal konnettività avvanzata b'kapaċità għolja ħafna komplew iħaffu l-pass matul il-pandemija tal-COVID-19. Għalhekk, ħafna mill-miri stabbiliti fl-Aġenda Diġitali tal-2010[4] ntlaħqu, iżda saru wkoll obsoleti. Is-sehem tal-unitajiet domestiċi li għandhom aċċess għal veloċitajiet tal-internet ta' 30 Mbps żdied minn 58,1 % fl-2013 għal 90 % fl-2022. Id-disponibbiltà ta' 30 Mbps biss ma

[4] Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni, 19.05.2010, COM(2010) 245.

għadhiex valida għall-futur u mhix allinjata mal-objettivi l-ġodda stabbiliti fid-Direttiva (UE) 2018/1972 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[5] biex niżguraw konnettività u disponibbiltà mifruxa ta' networks b'kapaċità għolja ħafna. Għalhekk, fid-Deċiżjoni (UE) 2022/2481 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[6], l-UE stabbiliet miri aġġornati għall-2030 li jikkorrespondu aħjar mal-ħtiġijiet tal-konnettività mistennija tal-futur, u li jipprovdu kopertura tan-networks tal-gigabits lill-unitajiet domestiċi Ewropej kollha, u ż-żoni popolati kollha jkunu koperti ***minn networks ta' veloċità għolja mingħajr fili tal-ġenerazzjoni li jmiss bi prestazzjoni mill-inqas ekwivalenti għal dik tal-5G***.

(3) Biex jintlaħqu dawk il-miri, neħtieġu politiki li jħaffu***, jissimplifikaw*** u jnaqqsu l-kostijiet tal-introduzzjoni ***u l-użu*** ta' networks fissi u bla fili b'kapaċità għolja ħafna madwar l-Unjoni, inkluż għall-ippjanar, il-koordinazzjoni ***msaħħa*** u ***l-istabbiliment ta' proċeduri għall-għoti tal-permessi simplifikati u razzjonalizzati bħala mod ta' tnaqqis*** tal-piżijiet amministrattivi ***kemm fuq l-operaturi kif ukoll fuq l-amministrazzjonijiet nazzjonali***.

(3a) It-taħlit tal-infrastruttura spazjali u terrestri huwa importanti għall-introduzzjoni tal-konnettività biex ikun hemm tħejjija aħjar għall-mewġa li jmiss ta' infrastruttura diġitali li tippermetti lill-Ewropa tkun minn ta' quddiem nett. Il-progress tekniku reċenti ppermetta li jitfaċċaw kostellazzjonijiet ta' komunikazzjoni bis-satellita u gradwalment joffri servizzi ta' konnettività b'veloċità għolja u latenza baxxa, jippermetti l-konnettività madwar l-Unjoni u madwar id-dinja, għaċ-ċittadini u n-negozji, inkluż, iżda mhux limitat għall-għoti ta' aċċess għal broadband b'veloċità għolja bi prezz raġonevoli li jista' jgħin biex jitneħħew iż-żoni mejta għall-komunikazzjoni u tiżdied il-koeżjoni madwar l-Unjoni, inklużi r-reġjuni ultraperiferiċi tagħha, iż-żoni rurali, imbiegħda u b'popolazzjoni baxxa. F'dak ir-rigward, ir-riżorsi previsti mir-Regolament (UE) 2023/588 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[7], u b'mod partikolari l-kapaċitajiet ta' aċċess potenzjali għall-internet

[5] Id-Direttiva (UE) 2018/1972 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 li tistabbilixxi l-Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettroniċi (ĠU L 321, 17.12.2018, p. 36).
[6] Id-Deċiżjoni (UE) 2022/2481 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2022 li tistabbilixxi l-Programm ta' Politika tal-2030 dwar id-Deċennju Diġitali (ĠU L 323, 19.12.2022, p. 4).

[7] Ir-Regolament (UE) 2023/588 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2023 li jistabbilixxi l-Programm tal-Unjoni għal Konnettività Sigura għall-perjodu 2023-2027 (ĠU L 79, 17.3.2023, p. 1).

kummerċjali tal-kostellazzjoni satellitari futura jenħtieġ li jiġu inklużi fl-ippjanar u fl-implimentazzjoni ta' networks fissi u bla fili b'kapaċità għolja ħafna madwar l-Unjoni u jikkontribwixxu, fejn possibbli, għall-introduzzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna.

(4) Id-Direttiva 2014/61/UE, adottata b'rispons għall-ħtieġa ta' politiki li jnaqqsu l-kostijiet tal-introduzzjoni tal-broadband, inkludiet miżuri dwar il-kondiviżjoni tal-infrastruttura, il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili u t-tnaqqis tal-piżijiet amministrattivi. Biex ikompli jiffaċilita l-introduzzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna, inkluż il-fibra u l-5G, il-Kunsill Ewropew, fil-Konklużjonijiet tiegħu dwar it-Tiswir tal-Futur Diġitali tal-Ewropa tad-9 ta' Ġunju 2020, talab li jinħoloq pakkett ta' miżuri addizzjonali li jappoġġaw il-ħtiġijiet attwali u emerġenti tal-introduzzjoni tan-networks, inkluż b'rieżami tad-Direttiva 2014/61/UE.

(5) L-introduzzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna (kif definit fid-Direttiva (UE) 2018/1972) madwar l-Unjoni teħtieġ investiment sostanzjali, li proporzjon sinifikanti minnu hu l-kost tax-xogħlijiet tal-inġinerija ċivili. Il-kondiviżjoni tal-infrastruttura fiżika tillimita l-ħtieġa ta' xogħlijiet tal-inġinerija ċivili b'kostijiet għolja u tagħmel l-introduzzjoni tal-broadband avvanzat aktar effettiva.

(6) Ħafna mill-kostijiet tal-introduzzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna tista' tiġi attribwita għall-ineffiċjenzi fil-proċess tal-introduzzjoni relatati ma': (i) l-użu tal-infrastruttura passiva eżistenti (bħal kanali, pajpijiet, toqob u kaxxetti tal-ispezzjoni, arbli, installazzjonijiet tal-antenni, torrijiet u strutturi oħra ta' appoġġ); (ii) il-konġestjonijiet relatati mal-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili ***mwettqa mill-operaturi tan-networks jew mill-awtoritajiet pubbliċi***; (iii) il-proċeduri amministrattivi onerużi ***u twal*** biex jingħataw il-permessi; u (iv) il-konġestjonijiet fl-introduzzjoni tan-networks ġol-bini, li jwasslu għal ostakli finanzjarji kbar, b'mod partikolari fiż-żoni rurali.

(7) Id-Direttiva 2014/61/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[8], adottata b'rispons għall-ħtieġa li jonqsu l-kostijiet tal-introduzzjoni tal-broadband, kienet tinkludi miżuri

[8] Id-Direttiva 2014/61/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Mejju 2014 dwar miżuri biex tonqos l-ispiża għall-installazzjoni ta' networks tal-komunikazzjoni elettronika b'veloċità għolja (ĠU L 155, 23.5.2014, p. 1).

għall-kondiviżjoni tal-infrastruttura, il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili u t-tnaqqis tal-piżijiet amministrattivi. Biex ikompli jiffaċilita l-introduzzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna, inkluż il-fibra u l-5G, il-Kunsill Ewropew, fil-Konklużjonijiet tiegħu dwar it-Tiswir tal-Futur Diġitali tal-Ewropa tad-9 ta' Ġunju 2020, talab li jinħoloq pakkett ta' miżuri addizzjonali li jappoġġaw il-ħtiġijiet attwali u emerġenti tal-introduzzjoni tan-networks, inkluż b'rieżami tad-Direttiva 2014/61/UE.

(8) Il-miżuri stabbiliti fid-Direttiva 2014/61/UE għenu biex jitnaqqsu l-kostijiet tal-introduzzjonijiet tan-networks tal-komunikazzjoni elettronika b'veloċità għolja. Iżda dawn il-miżuri jenħtieġ li jissaħħu ***u jiġu razzjonalizzati*** biex ikomplu jitnaqqsu l-kostijiet u titħaffef l-introduzzjoni tan-networks.

(9) Il-miżuri maħsuba biex l-infrastrutturi pubbliċi u privati eżistenti jintużaw b'mod aktar effiċjenti u jonqsu l-kostijiet u l-ostakli fit-twettiq tax-xogħlijiet ġodda tal-inġinerija ċivili jenħtieġ li jkunu jikkontribwixxu sostanzjalment biex tkun żgurata introduzzjoni malajr u estensiva ta' networks b'kapaċità għolja ħafna***, b'mod partikolari f'żoni rurali, imbiegħda jew b'popolazzjoni baxxa jew fil-kurituri tat-trasport***. Dawn il-miżuri jenħtieġ li jżommu kompetizzjoni effettiva mingħajr ma jagħmlu ħsara lis-sikurezza, lis-sigurtà, u lill-operat bla xkiel tal-infrastruttura eżistenti ***u tas-saħħa pubblika u tal-ambjent, u jenħtieġ li jkunu bbażati fuq metodoloġiji u data xjentifika adegwati***.

(10) Xi Stati Membri adottaw miżuri biex inaqqsu l-kostijiet tal-introduzzjoni tal-broadband, inkluż billi jmorru lil hinn mid-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2014/61/UE. Iżda dawk il-miżuri xorta għadhom differenti ħafna fost l-Istati Membri u kisbu riżultati differenti madwar l-Unjoni. Li wħud minn dawk il-miżuri jitwessgħu fl-Unjoni kollha u li jittieħdu miżuri msaħħa ġodda jistgħu jgħinu ferm għal funzjonament aħjar tas-suq uniku diġitali. Barra minn hekk, id-differenzi fir-rekwiżiti regolatorji u l-implimentazzjoni inkonsistenti tar-regoli tal-Unjoni xi drabi jxekklu l-kooperazzjoni bejn il-kumpaniji tal-utilitajiet. Id-differenzi jistgħu wkoll joħolqu ostakli għad-dħul għal impriżi ġodda li jipprovdu jew li huma awtorizzati jipprovdu networks pubbliċi tal-komunikazzjoni elettronika jew faċilitajiet assoċjati, kif definit fid-Direttiva (UE) 2018/1972 ("operaturi"). Dawn id-differenzi jistgħu wkoll jagħlqu opportunitajiet ġodda tan-negozju, u b'hekk ixekklu l-iżvilupp ta' suq intern għall-użu u l-introduzzjoni ta' infrastrutturi fiżiċi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna. Barra

minn hekk, il-miżuri notifikati fil-pjanijiet direzzjonali nazzjonali u fir-rapporti tal-implimentazzjoni adottati mill-Istati Membri skont ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2020/1307[9] la jkopru l-oqsma kollha tad-Direttiva 2014/61/UE u lanqas ma jindirizzaw il-kwistjonijiet kollha b'mod konsistenti u sħiħ. Dan minkejja li hu essenzjali li tittieħed azzjoni tul il-proċess kollu tal-introduzzjoni u fost is-setturi kollha biex jitħalla impatt koerenti u sinifikanti. ***Jenħtieġ li l-Istati Membri jiġu mħeġġa jkomplu jimplimentaw l-aħjar prattiki stabbiliti fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2020/1307 li jistgħu jiffaċilitaw l-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament f'konformità mal-prinċipju ta' armonizzazzjoni minima.***

(11) Dan ir-Regolament għandu l-għan li jsaħħaħ u jarmonizza d-drittijiet u l-obbligi applikabbli madwar l-Unjoni biex iħaffef l-introduzzjoni tan-networks b'kapaċità għolja ħafna u l-koordinazzjoni transsettorjali. Minħabba l-frammentazzjoni persistenti tas-swieq tal-komunikazzjonijiet elettroniċi fi swieq nazzjonali individwali, l-impriżi li jipprovdu jew li huma awtorizzati jipprovdu networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi ma jistgħux jiksbu ekonomiji ta' skala. Dan jista' jkollu effett downstream qawwi fuq il-kummerċ transfruntier u l-forniment tas-servizzi, peress li ħafna servizzi jistgħu jingħataw biss fejn ikun hemm network bi prestazzjoni adegwata madwar l-Unjoni. Filwaqt li jiżgura ambjent ekwu mtejjeb, dan ir-Regolament ma jwaqqafx milli jittieħdu miżuri nazzjonali f'konformità mal-liġi tal-Unjoni bil-ħsieb li jippromwovu l-użu konġunt tal-infrastruttura fiżika eżistenti jew jippermettu introduzzjoni aktar effiċjenti ***u rapida*** ta' infrastruttura fiżika ġdida billi jikkumplimentaw id-drittijiet u l-obbligi stabbiliti f'dan ir-Regolament ***jew imorru lil hinn minnhom***. Pereżempju, l-Istati Membri jistgħu ***jqassru l-iskadenzi għall-għoti tal-permessi meħtieġa għall-introduzzjoni, jintroduċu eżenzjonijiet supplimentari għall-permessi,*** jestendu d-dispożizzjonijiet dwar il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili wkoll għall-proġetti ffinanzjati mill-privat***,*** jeżiġu li tingħata aktar informazzjoni dwar l-infrastruttura fiżika jew ix-xogħlijiet ċivili ppjanati lil punt ta' informazzjoni uniku b'format elettroniku***, jespandu d-dispożizzjonijiet dwar l-aċċess għall-infrastruttura fiżika eżistenti għal bini bi sjieda privata, kif ukoll jintroduċu inċentivi***

[9] Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2020/1307 tat-18 ta' Settembru 2020 dwar sett ta' għodod komuni tal-Unjoni biex titnaqqas l-ispiża tal-implimentazzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna u biex jiġi żgurat aċċess f'waqtu għall-ispettru tar-radju tal-5G li jiffavorixxi l-investiment, sabiex titwitta t-triq għall-konnettività b'appoġġ għall-irkupru ekonomiku mill-kriżi tal-COVID-19 fl-Unjoni (ĠU L 305, 21.9.2020, p. 33).

ulterjuri għall-korpi amministrattivi biex iħaffu l-proċeduri għall-għoti tal-permessi, jagħtu gwida dwar metodoloġiji għall-iffissar tal-prezzijiet tal-aċċess, inkluż permezz tal-użu tal-prinċipju ta' prezzar abbażi tal-kost fejn xieraq, dment li ma jkunux jiksru l-liġi tal-Unjoni, inkluż id-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament.

(12) Biex tkun żgurata ċ-ċertezza legali, inkluż fir-rigward tal-miżuri regolatorji speċifiċi imposti skont id-Direttiva (UE) 2018/1972, it-Titolu II, il-Kapitoli II sa IV***, id-Direttiva tal-Kummissjoni*** 2002/77/KE36[10], ***u d-Direttiva (UE) 2022/2555 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill***[11], id-dispożizzjonijiet ta' ***dawk*** id-direttivi ***u l-miżuri nazzjonali għall-implimentazzjonijiet tagħhom*** jenħtieġ li jipprevalu fuq dan ir-Regolament.

(13) Jista' jkun ferm aktar effiċjenti għall-operaturi, b'mod partikolari għall-parteċipanti ġodda, li jerġgħu jużaw l-infrastruttura fiżika eżistenti, inkluż dik ta' utilitajiet oħra, biex jintroduċu networks b'kapaċità għolja ħafna jew il-faċilitajiet assoċjati. Dan hu l-każ b'mod partikolari għaż-żoni li ma jkollhom l-ebda network tal-komunikazzjoni elettronika addattat jew li ma jkunx ekonomikament fattibbli li jibnu infrastruttura fiżika ġdida. Barra minn hekk, is-sinerġiji bejn is-setturi jistgħu jnaqqsu b'mod sinifikanti l-ħtieġa ta' xogħlijiet ċivili relatati mal-introduzzjoni tan-networks b'kapaċità għolja ħafna. Dan l-użu mill-ġdid jista' jnaqqas ukoll il-kostijiet soċjali u ambjentali relatati ma' dawn ix-xogħlijiet, bħat-tniġġis, l-istorbju u l-konġestjoni tat-traffiku. Għalhekk, dan ir-Regolament jenħtieġ li jkun japplika għall-operaturi daqskemm għas-sidien jew id-detenturi tad-drittijiet għall-użu ta' infrastruttura fiżika estensiva u mifruxa li tkun adattata biex tilqa' elementi tan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi, bħan-networks fiżiċi tal-forniment tal-elettriku, tal-gass, tal-ilma u tad-drenaġġ u s-sistemi tad-drenaġġ, u s-servizzi tat-tisħin u tat-trasport. Fil-każ tad-detenturi tad-drittijiet, dan ma jbiddel l-ebda dritt tal-proprjetà ta' partijiet terzi ***jew jillimita l-eżerċizzju ta' tali drittijiet***.

[10] Id-Direttiva 2002/77/KE tal-Kummissjoni tas-16 ta' Settembru 2002 dwar kompetizzjoni fis-swieq tan-networks u s-servizzi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi (ĠU L 249, 17.9.2002, p. 21).

[11] Id-Direttiva (UE) 2022/2555 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2022 dwar miżuri għal livell komuni għoli ta' ċibersigurtà madwar l-Unjoni, li temenda r-Regolament (UE) Nru 910/2014 u d-Direttiva (UE) 2018/1972, u li tħassar id-Direttiva (UE) 2016/1148 (id-Direttiva NIS 2) (ĠU L 333, 27.12.2022, p. 80).

(14) Biex tittejjeb l-introduzzjoni tan-networks b'kapaċità għolja ħafna fis-suq intern, dan ir-Regolament jenħtieġ li jistabbilixxi drittijiet għall-impriżi li jipprovdu networks pubbliċi tal-komunikazzjoni elettronika jew il-faċilitajiet assoċjati (inkluż impriżi ta' natura pubblika) li jaċċessaw l-infrastruttura fiżika, irrispettivament mill-post fejn tkun tinsab u b'termini ġusti u raġonevoli, konsistenti mal-eżerċitar normali tad-drittijiet tal-proprjetà. ***Fl-istess ħin, huwa importanti li jiġi żgurat li l-fornituri tal-aċċess ikollhom redditu ġust fuq l-investiment, li jirrifletti l-kundizzjonijiet rilevanti tas-suq u, b'mod partikolari fil-każ tal-fornituri ta' faċilitajiet assoċjati, il-mudelli tan-negozju differenti tagħhom. Fejn l-aċċess jingħata permezz ta' kuntratt miftiehem qabel id-data tad-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament, u l-prezz ikun diġà ġie nnegozjat u miftiehem, jew inkluż fil-kuntratt, jenħtieġ li l-prezz ma jkunx meħtieġ jikkonforma ma' termini ġusti u raġonevoli.*** L-obbligu li jingħata aċċess għall-infrastruttura fiżika jenħtieġ li jkun mingħajr preġudizzju għad-drittijiet tas-sid tal-art jew tal-bini fejn tkun tinsab l-infrastruttura.

(15) B'mod partikolari, filwaqt li jitqies l-iżvilupp mgħaġġel tal-fornituri tal-infrastruttura fiżika bla fili, bħall-"kumpaniji tat-torrijiet", u r-rwol dejjem aktar sinifikanti tagħhom bħala fornituri tal-aċċess għal infrastruttura fiżika xierqa biex jiġu installati elementi tan-networks tal-komunikazzjoni elettronika bla fili, bħall-5G, jenħtieġ li d-definizzjoni ta' "operatur tan-network" tiġi estiża lil hinn mill-impriżi li jipprovdu jew li huma awtorizzati biex jipprovdu networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi u l-operaturi ta' tipi oħra ta' networks, bħat-trasport, il-gass jew l-elettriku, biex tkun tinkludi lill-impriżi li jipprovdu faċilitajiet assoċjati, li ***jenħtieġ li wkoll jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament,*** għajr id-dispożizzjonijiet rigward l-infrastruttura fiżika ġol-bini u l-aċċess. ***Id-dispożizzjonijiet dwar it-termini u l-kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli għall-għoti tal-aċċess jenħtieġ li ma japplikawx għall-faċilitajiet assoċjati meta dawn joperaw bħala mudell bl-ingrossa biss, li joffri aċċess fiżiku lil aktar minn impriża ospitanti waħda li tipprovdi jew li tkun awtorizzata li tipprovdi networks pubbliċi ta' komunikazzjoni elettronika, sakemm l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali ma jissostanzjawx il-ħtieġa li jiġu imposti rimedji tas-suq bħala riżultat ta' analiżi tas-suq. Sabiex jiġu żgurati l-kontinwità tas-servizz u l-prevedibbiltà għall-introduzzjonijiet ppjanati ta' faċilitajiet assoċjati, is-sidien tal-art fejn ġew installati faċilitajiet assoċjati, jenħtieġ li jkunu meħtieġa***

jinnegozjaw l-aċċess għall-art ma' impriżi li jipprovdu jew li jkunu awtorizzati jipprovdu dawk il-faċilitajiet assoċjati b'termini u kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli, inkluż il-prezz, f'konformità mal-liġi kuntrattwali nazzjonali.

(16) Fid-dawl tal-grad baxx ta' differenzjar tagħhom, il-faċilitajiet fiżiċi tan-network spiss ikunu jistgħu jilqgħu firxa wiesgħa ta' elementi tan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi fl-istess ħin bla ma jaffettwaw is-servizz ewlieni pprovdut u b'kostijiet minimi ta' adattament. Dawn l-elementi jinkludu dawk li kapaċi jipprovdu servizzi tal-aċċess għall-broadband b'veloċitajiet ta' mill-inqas 100 Mbps f'konformità mal-prinċipju tan-newtralità teknoloġika. Għalhekk, l-infrastruttura fiżika, maħsuba biex tilqa' biss elementi oħra tan-networks bla ma ssir element attiv tan-networks hi stess, bħall-fibra skura, tista' fil-prinċipju tintuża biex takkomoda kejbils tal-komunikazzjoni elettronika, tagħmir jew kwalunkwe element ieħor tan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi, irrispettivament mill-użu attwali tagħha jew is-sjieda tagħha, it-tħassib tas-sigurtà jew l-interessi kummerċjali futuri tas-sid tal-infrastruttura. L-infrastruttura fiżika tan-networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi tista' fil-prinċipju tintuża wkoll biex takkomoda elementi oħra tan-networks. Għalhekk, f'każijiet xierqa, l-operaturi tan-networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi jistgħu jagħtu aċċess għan-networks tagħhom biex ikunu jistgħu jiġu introdotti networks oħra. Mingħajr preġudizzju għall-insegwiment tal-interess ġenerali speċifiku marbut mal-forniment tas-servizz ewlieni, is-sinerġiji bejn l-operaturi tan-networks jenħtieġ li fl-istess ħin jitħeġġu jikkontribwixxu biex jintlaħqu l-miri diġitali stabbiliti fid-Deċiżjoni (UE) 2022/2481.

(17) Fin-nuqqas ta' eċċezzjoni ġustifikata, l-elementi tal-infrastruttura fiżika li jkunu proprjetà ta' korpi tas-settur pubbliku jew ikkontrollati minnhom ***jew kwalunkwe entità fdata esklużivament bit-twettiq tal-kompiti f'isem dawk il-korpi tas-settur pubbliku***, anke meta ma jkunux parti minn network, jistgħu jilqgħu wkoll elementi tan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi u jenħtieġ li jkunu aċċessibbli biex jiffaċilitaw l-installazzjoni ta' elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna, b'mod partikolari n-networks bla fili. Eżempji ta' elementi tal-infrastruttura fiżika huma l-bini, id-daħliet għall-bini, ***il-bjut u l-faċċati tal-bini,*** u kull assi ieħor, inkluż l-għamara tat-toroq, bħall-arbli tad-dawl, is-sinjali tat-toroq, id-dwal tat-traffiku, il-billboards, il-waqfiet tal-karozzi tal-linja u tat-tramm, u l-istazzjonijiet tal-metrò. Sta għall-Istati

Membri***, f'kooperazzjoni mal-awtoritajiet reġjonali u lokali*** biex jidentifikaw binjiet speċifiċi li jkunu proprjetà ta' korpi tas-settur pubbliku fit-territorji tagħhom jew ikkontrollati minnhom, fejn l-obbligi tal-aċċess ma jistgħux ikunu japplikaw, pereżempju minħabba raġunijiet ta' valur arkitettoniku, storiku, reliġjuż jew naturali***, is-siġurtà nazzjonali jew is-sikurezza fit-toroq***. ***Sabiex jiġu żgurati l-aċċettazzjoni pubblika u l-introduzzjoni sostenibbli, jenħtieġ li l-elementi tan-network ta' networks b'kapaċità għolja ħafna jkollhom impatt viżiv minimu***.

(17a) ***Minn naħa, żoni sħaħ, speċjalment fir-reġjuni rurali, jistgħu jitħallew mingħajr konnettività minħabba l-fatt li l-infrastruttura tas-settur pubbliku ma tippermettix jew mhijiex adatta għall-installazzjoni ta' elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna. Min-naħa l-oħra, hemm binjiet kummerċjali li huma l-unika alternattiva biex jilqgħu tali elementi. Bil-għan li tiġi żgurata l-konnettività f'żoni mbiegħda u b'popolazzjoni baxxa u li jitnaqqas id-distakk fil-kopertura diġitali bejn iż-żoni rurali u urbani, filwaqt li l-interferenza mal-proprjetà privata tinżamm minima, ir-rekwiżiti li jiġi pprovdut aċċess għall-infrastruttura fiżika eżistenti jenħtieġ li, f'sitwazzjonijiet limitati ħafna, jiġu estiżi għall-binjiet kummerċjali. L-obbligu li jiġi pprovdut aċċess f'dawk il-każijiet ikun iġġustifikat dment li ma jkun hemm l-ebda alternattiva għall-iżvilupp ta' networks b'kapaċità għolja ħafna fiż-żona kkonċernata u soġġett għal kundizzjonijiet ġusti, inkluż fir-rigward tar-remunerazzjoni għall-għoti ta' tali aċċess. Dak l-obbligu jiġi applikat biss meta tiġi ssodisfata waħda mill-kundizzjonijiet li ġejjin: ma jkun hemm l-ebda network b'kapaċità għolja ħafna introdott fiż-żona kkonċernata u ma jkun hemm l-ebda pjan ippruvat li se dan isir fi żmien sena minn meta l-operatur tan-network jitlob aċċess; ma jkun hemm l-ebda infrastruttura fiżika eżistenti disponibbli li hija proprjetà ta' operaturi tan-networks jew ta' korpi tas-settur pubbliku jew ikkontrollata minnhom li hija teknikament adatta biex tilqa' elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna fiż-żona kkonċernata; jew l-operatur li jagħmel it-talba jagħti prova li ma rnexxilux jikseb għajnuna mill-Istat biex jintroduċi network b'kapaċità għolja ħafna fiż-żona kkonċernata jew li ma sabx koinvestitur xieraq biex jintroduċi tali infrastruttura fiżika.***

(18) Dan ir-Regolament jenħtieġ li jkun mingħajr preġudizzju għal kull salvagwardja speċifika meħtieġa biex jiġu żgurati s-sikurezza u s-saħħa pubblika, is-sigurtà u l-

integrità tan-networks, b'mod partikolari l-infrastruttura kritika, kif ikun definit fil-liġi nazzjonali, u biex ikun żgurat li s-servizz ewlieni pprovdut mill-operatur tan-network ***jew mill-korp tas-settur pubbliku*** ma jkunx affettwat, b'mod partikolari fin-networks użati għall-forniment tal-ilma għall-konsum mill-bniedem. Madankollu, ir-regoli ġenerali fil-leġiżlazzjoni nazzjonali li jipprojbixxu lill-operaturi tan-networks milli jinnegozjaw l-aċċess għal infrastrutturi fiżiċi minn impriżi li jipprovdu jew li huma awtorizzati jipprovdu networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi jew il-faċilitajiet assoċjati jistgħu jwaqqfu milli jinħoloq suq tal-aċċess għall-infrastruttura fiżika. Għalhekk, jenħtieġ li tali regoli ġenerali jitneħħew. Fl-istess ħin, il-miżuri stabbiliti f'dan ir-Regolament jenħtieġ li ma jwaqqfux lill-Istati Membri milli jinċentivaw lill-operaturi tal-utilitajiet biex jagħtu aċċess għall-infrastruttura billi jeskludu d-dħul iġġenerat mill-aċċess għall-infrastruttura fiżika tagħhom meta jikkalkolaw it-tariffi tal-utenti finali għall-attività jew l-attivitajiet ewlenin tagħhom, f'konformità mal-liġi applikabbli tal-Unjoni.

(19) Biex tkun żgurata ċ-ċertezza legali u jiġu evitati piżijiet sproporzjonati fuq l-operaturi tan-networks li jinħolqu bl-applikazzjoni simultanja ta' żewġ reġimi distinti tal-aċċess għall-istess infrastruttura fiżika, l-infrastruttura fiżika soġġetta għall-obbligi tal-aċċess imposti mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali skont id-Direttiva (UE) 2018/1972 jew għall-obbligi tal-aċċess li jirriżultaw bl-applikazzjoni tar-regoli tal-Unjoni dwar l-għajnuna mill-Istat jenħtieġ li ma tkunx soġġetta għall-obbligi tal-aċċess stabbiliti f'dan ir-Regolament sakemm dawk l-obbligi tal-aċċess jibqgħu fis-seħħ. Iżda dan ir-Regolament jenħtieġ li jkun applikabbli meta awtorità regolatorja nazzjonali timponi obbligu tal-aċċess skont id-Direttiva (UE) 2018/1972 li jillimita l-użu li jista' jsir mill-infrastruttura fiżika kkonċernata. Pereżempju, dan jista' jsir meta operatur li jkun beħsiebu jgħaqqad l-istazzjonijiet bażi, jitlob aċċess għall-infrastruttura fiżika eżistenti li għaliha jiġu imposti obbligi tal-aċċess fis-suq tal-aċċess għall-kapaċità ddedikata bl-ingrossa[12].

(20) Biex tiġi żgurata l-proporzjonalità u jitħarsu l-inċentivi għall-investiment, ***speċjalment għall-pijunieri tan-network b'kapaċità għolja ħafna, u b'hekk jinħoloq inċentiv***

[12] Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2020/2245 tat-18 ta' Diċembru 2020 dwar is-swieq rilevanti tal-prodotti u tas-servizzi fis-settur tal-komunikazzjoni elettronika suxxettibbli għal regolamentazzjoni *ex ante* f'konformità mad-Direttiva (UE) 2018/1972 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi l-Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettroniċi, 18.12.2020, C(2020) 8750, (ĠU L 439, 29.12.2020, p. 23).

għall-introduzzjoni rapida ta' networks b'kapaċità għolja ħafna fiż-żoni rurali u mbiegħda jenħtieġ li operatur tan-network jew korp tas-settur pubbliku jkollu d-dritt li jirrifjuta l-aċċess għal infrastruttura fiżika speċifika minħabba raġunijiet oġġettivi u ġustifikati. B'mod partikolari, infrastruttura fiżika li għaliha jkun intalab aċċess tista' tkun teknikament mhux adattata minħabba ċirkostanzi speċifiċi, jew minħabba nuqqas ta' spazju disponibbli bħalissa jew il-ħtiġijiet futuri għall-ispazju murija b'suffiċjenza, pereżempju, fi pjanijiet tal-investiment disponibbli għall-pubbliku. Biex tkun żgurata l-proporzjonalità u jitħarsu l-inċentivi għall-investiment, operatur tan-network jew korp tas-settur pubbliku jista' jirrifjuta l-aċċess għal infrastruttura fiżika speċifika. Biex ikunu evitati kwalunkwe distorsjoni potenzjali tal-kompetizzjoni jew kwalunkwe abbuż possibbli tal-kundizzjonijiet għar-rifjut tal-aċċess, jenħtieġ li tali rifjut ikun debitament ġustifikat u bbażat fuq raġunijiet oġġettivi u dettaljati. Pereżempju, tali r-raġunijiet ma jitqisux oġġettivi meta impriża li tipprovdi jew li tkun awtorizzata tipprovdi networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi tkun introduċiet infrastruttura fiżika bis-saħħa ta' koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili ma' operatur tan-network li mhux operatur tan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi u tirrifjuta li tagħti aċċess abbażi ta' allegat nuqqas ta' disponibbiltà tal-ispazju biex tilqa' l-elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna li jirriżulta minn deċiżjonijiet meħuda mill-impriża fil-kontroll tagħha. F'tali każ, tista' tinħoloq distorsjoni tal-kompetizzjoni jekk ma jkun hemm l-ebda network b'kapaċità għolja ħafna ieħor fiż-żona kkonċernata mit-talba tal-aċċess. Bl-istess mod, f'ċirkostanzi speċifiċi, il-kondiviżjoni tal-infrastruttura tista' tipperikola s-sikurezza jew is-saħħa pubblika, l-integrità u s-sigurtà tan-networks, inkluż dik ta' infrastruttura kritika, jew tista' tipperikola l-forniment ta' servizzi li jingħataw primarjament bl-istess infrastruttura. Barra minn hekk, meta l-operatur tan-network ikun diġà jipprovdi mezz alternattiv vijabbli ta' aċċess fiżiku bl-ingrossa għan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi li jissodisfaw il-ħtiġijiet tal-persuna li tfittex l-aċċess, bħall-fibra skura jew is-separazzjoni tal-fibra, l-aċċess għall-infrastruttura fiżika sottostanti jista' jħalli impatt ekonomiku negattiv fuq il-mudell tan-negozju tiegħu, b'mod partikolari fuq dak tal-operaturi bl-ingrossa biss, u l-inċentivi għall-investiment. Jista' jkun hemm ukoll riskju ta' duplikazzjoni ineffiċjenti tal-elementi tan-networks***, li jenħtieġ li, b'mod partikolari, jiġi evitat sakemm tinkiseb kopertura suffiċjenti taż-żoni rurali b'networks b'kapaċità għolja ħafna.*** Il-valutazzjoni tal-natura ġusta u raġonevoli tat-termini u l-kundizzjonijiet għal dawn il-

mezzi alternattivi tal-aċċess fiżiku bl-ingrossa jenħtieġ li tqis, *inter alia*, il-mudell tan-negozju sottostanti tal-impriża li tipprovdi jew li hija awtorizzata tipprovdi networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi li jagħtu aċċess**,** il-ħtieġa li jkun evitat kwalunkwe rinfurzar tas-saħħa sinifikanti fis-suq, jekk ikun hemm, ta' xi parti***, u l-ħtieġa li jiġi żgurat redditu ġust fuq l-investiment li jirrifletti l-kundizzjonijiet rilevanti tas-suq u l-mudell tan-negozju fil-każ tal-fornituri tal-faċilitajiet assoċjati***.

(21) Biex jiġi ffaċilitat l-użu mill-ġdid tal-infrastruttura fiżika eżistenti, meta l-operaturi jitolbu aċċess f'żona speċifikata, l-operaturi tan-networks u l-korpi tas-settur pubbliku li jkunu sidien tal-infrastruttura fiżika jew jikkontrollawha jenħtieġ li jagħmlu offerta għall-użu kondiviż tal-faċilitajiet tagħhom b'termini u kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli, inkluż il-prezz, sakemm l-aċċess ma jiġix rifjutat minħabba raġunijiet oġġettivi u ġustifikati. Il-korpi tas-settur pubbliku jenħtieġ li jintalbu wkoll joffru aċċess b'termini u kundizzjonijiet nondiskriminatorji. Skont iċ-ċirkostanzi, hemm diversi fatturi li jistgħu jinfluwenzaw il-kundizzjonijiet li skonthom jingħata tali aċċess. Dawn jinkludu: (i) il-kostijiet addizzjonali tal-manutenzjoni u l-adattament; (ii) is-salvagwardji preventivi li jridu jiġu adottati biex jiġu ***evitati*** l-effetti negattivi fuq is-sikurezza, is-sigurtà u l-integrità tan-networks; (iii) l-arranġament speċifiċi ta' responsabbiltà fil-każ ta' danni; (iv) l-użu ta' kwalunkwe sussidju pubbliku mogħti għall-kostruzzjoni tal-infrastruttura, inkluż termini u kundizzjonijiet speċifiċi marbuta mas-sussidju jew previsti fil-liġi nazzjonali f'konformità mal-liġi tal-Unjoni; (v) l-abbiltà li titwassal jew li tinkiseb kapaċità infrastrutturali biex jiġu ssodisfati l-obbligi tas-servizz pubbliku; u (vi) il-limitazzjonijiet li jirriżultaw mid-dispożizzjonijiet nazzjonali maħsuba biex jipproteġu l-ambjent, is-saħħa pubblika, is-sigurtà pubblika jew biex jilħqu l-objettivi tal-ippjanar rurali u urban.

(22) L-investimenti fl-infrastruttura fiżika tan-networks pubbliċi tal-komunikazzjoni elettronika jew il-faċilitajiet assoċjati jenħtieġ li jikkontribwixxu direttament għall-objettivi stabbiliti fid-Deċiżjoni (UE) 2022/2481 u jevitaw imġiba opportunistika. Għalhekk, kwalunkwe obbligu tal-aċċess għall-infrastruttura fiżika eżistenti jew il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili jenħtieġ li jqis bis-sħiħ għadd ta' fatturi bħal (i) il-vijabbiltà ekonomika ta' dawk l-investimenti abbażi tal-profil tar-riskju tagħhom; (ii) kwalunkwe skeda taż-żmien għar-redditu fuq l-investiment; (iii) kwalunkwe impatt tal-aċċess fuq il-kompetizzjoni downstream u għaldaqstant fuq il-prezzijiet u r-redditu

fuq l-investiment; (iv) kwalunkwe deprezzament tal-assi tan-network fil-mument tat-talba tal-aċċess; (v) kwalunkwe każ ta' negozju li jirfed l-investiment, b'mod partikolari fl-infrastruttura fiżika użata għall-forniment tas-servizzi tan-network b'kapaċità għolja ħafna; u (vi) kwalunkwe possibbiltà offruta qabel lill-persuna li kienet qed tfittex l-aċċess, għal introduzzjoni konġunta.

(23) Il-korpi tas-settur pubbliku li jkunu sidien tal-infrastruttura fiżika jew jikkontrollawha jistgħu ma jkollhomx biżżejjed riżorsi, esperjenza jew l-għarfien tekniku meħtieġ biex jidħlu f'negozjati mal-operaturi dwar l-aċċess. ***F'tali każ, sabiex*** jiġi ffaċilitat l-aċċess għall-infrastruttura fiżika ta' dawn il-korpi tas-settur pubbliku, ***jenħtieġ li*** jinħatar korp biex jikkoordina t-talbiet tal-aċċess, jipprovdi pariri legali u tekniċi għan-negozjar tat-termini u l-kundizzjonijiet tal-aċċess, u jagħmel l-informazzjoni rilevanti dwar din l-infrastruttura fiżika disponibbli tramite punt ta' informazzjoni uniku. Il-korp ta' koordinazzjoni ***jenħtieġ li*** jappoġġa wkoll lill-korpi tas-settur pubbliku waqt it-tħejjija ta' kuntratti mudell u jimmonitorja l-eżitu u t-tul taż-żmien tal-proċess tat-talbiet tal-aċċess. Il-korp jista' jgħin ukoll jekk jinqala' tilwim dwar l-aċċess għall-infrastruttura fiżika li tkun il-proprjetà tal-korpi tas-settur pubbliku jew ikkontrollata minnhom.

(24) Biex tkun żgurata l-konsistenza tal-approċċi fost l-Istati Membri, ***filwaqt li titqies is-sitwazzjoni diverġenti fost l-Istati Membri*** l-Kummissjoni, b'kooperazzjoni mill-qrib mal-Korp tar-Regolaturi Ewropej tal-Komunikazzjonijiet Elettroniċi (BEREC), ***jenħtieġ li*** tipprovdi gwida dwar l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet dwar l-aċċess għall-infrastruttura fiżika, inkluż iżda mhux biss dwar l-applikazzjoni ta' kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli***, sa mill-inqas d-data tad-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament***. Il-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati***, tal-awtoritajiet nazzjonali*** u tal-korpi nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim jenħtieġ li jitqiesu kif xieraq waqt it-tħejjija tal-gwida ***biex jiġi żgurat, kemm jista' jkun, li tali gwida ma tfixkilx il-prinċipji stabbiliti sew, tkun konformi mar-regoli proċedurali tal-korpi nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim, u ma tkunx ta' ħsara għal introduzzjoni ulterjuri ta' networks b'kapaċità għolja ħafna. Sabiex jiġu evitati tfixkil fis-suq u effetti inversi fl-investimenti, meta tistabbilixxi l-linji gwida dwar prezz ġust u raġonevoli, jenħtieġ li l-Kummissjoni tqis il-karatteristiċi tal-operaturi tan-networks u l-mudell tan-negozju tagħhom, b'mod partikolari meta dan ikun ibbażat fuq il-kiri ta' infrastruttura lil partijiet terzi, bħal kumpaniji tat-torrijiet jew operaturi bl-ingrossa***

biss kif ukoll tiddetermina l-kriterji għall-istabbiliment tal-prezzijiet għal kategoriji differenti ta' infrastruttura. Meta jitqies il-livell ta' flessibbiltà li l-Istati Membri ngħataw fl-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet dwar l-aċċess għall-infrastruttura fiżika, u sabiex tkun effiċjenti, jenħtieġ li l-gwida tal-Kummissjoni tipprovdi livell xieraq ta' granularità.

(25) L-operaturi jenħtieġ li jkollhom aċċess għal informazzjoni minima dwar l-infrastruttura fiżika u x-xogħlijiet ċivili ppjanati ***minn operatur tan-network jew, f'każijiet speċifiċi, bħall-kostruzzjoni tat-toroq rilevanti għall-introduzzjoni ta' network b'kapaċità għolja ħafna, minn korp pubbliku*** fiż-żona tal-introduzzjoni. ***Il-Kummissjoni jenħtieġ li toħroġ linji gwida dwar it-tip ta' xogħlijiet ċivili pubbliċi u l-informazzjoni li għandha ssir disponibbli biex tiffaċilita l-introduzzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna.*** Dan jagħtihom iċ-ċans jippjanaw b'mod effettiv l-introduzzjoni tan-networks b'kapaċità għolja ħafna u jiżguraw l-aktar użu effettiv tal-infrastruttura fiżika eżistenti, xierqa għall-implimentazzjoni ta' tali networks, u x-xogħlijiet ċivili ppjanati. Din l-informazzjoni minima hi prerekwiżit biex jiġi vvalutat il-potenzjal għall-użu tal-infrastruttura fiżika eżistenti jew għall-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili ppjanati f'xi żona speċifika, u biex jonqos id-dannu lil xi infrastruttura fiżika eżistenti. Fid-dawl tal-għadd ta' partijiet ikkonċernati involuti (li jkopru x-xogħlijiet ċivili ffinanzjati pubblikament u mill-privat, kif ukoll l-infrastruttura fiżika eżistenti jew ippjanata) u biex jiġi ffaċilitat l-aċċess għal dik l-informazzjoni (bejn is-setturi u l-fruntieri), l-operaturi tan-networks u l-korpi tas-settur pubbliku soġġetti għall-obbligi tat-trasparenza jenħtieġ li***, meta fattibbli*** jipprovdu u jżommu b'mod proattiv (aktar milli meta jintalbu) tali informazzjoni minima tramite punt ta' informazzjoni uniku. Dan se jissimplifika l-ġestjoni tat-talbiet tal-aċċess għal tali informazzjoni filwaqt li l-operaturi jkunu jistgħu jesprimu l-interess tagħhom fl-aċċess għal infrastruttura fiżika jew fil-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili, li għalihom l-għażla taż-żmien tkun kritika. L-informazzjoni minima dwar ix-xogħlijiet ċivili ppjanati jenħtieġ li tingħata tramite punt ta' informazzjoni uniku malli din l-informazzjoni tkun disponibbli għall-operatur tan-network ikkonċernat u, fi kwalunkwe każ u meta jkun hemm bżonn xi permessi, fi żmien tliet (3) xhur qabel ma l-applikazzjoni għall-permess tiġi sottomessa l-ewwel darba lill-awtoritajiet kompetenti. ***L-operaturi tan-networks u l-korpi tas-settur pubbliku soġġetti għall-***

obbligi ta' trasparenza jistgħu b'mod proattiv u fuq bażi volontarja jespandu l-informazzjoni minima pprovduta, għal karatteristiċi addizzjonali, bħal informazzjoni dwar il-livell ta' okkupazzjoni tal-infrastruttura fiżika, meta disponibbli, jew informazzjoni indikattiva rigward id-disponibbiltà tal-fibra skura.

(26) L-informazzjoni minima jenħtieġ li tkun disponibbli minnufih tramite l-punt ta' informazzjoni uniku b'termini proporzjonati, nondiskriminatorji u trasparenti biex l-operaturi jkunu jistgħu jissottomettu t-talbiet tagħhom għall-informazzjoni. Il-punt ta' informazzjoni uniku jenħtieġ li jkun jikkonsisti f'repożitorju tal-informazzjoni b'format elettroniku li jipprovdi aċċess għall-informazzjoni u l-possibbiltà li t-talbiet isiru online permezz tal-għodod diġitali, bħal paġni web, applikazzjonijiet diġitali u pjattaformi diġitali. L-informazzjoni disponibbli tista' tkun limitata biex tiżgura s-sigurtà u l-integrità tan-networks, b'mod partikolari dik tal-infrastruttura kritika, is-sigurtà nazzjonali, jew biex tħares sigrieti kummerċjali u operattivi leġittimi. Il-punt ta' informazzjoni uniku ma għandux għalfejn iżomm l-informazzjoni, dment li dan jiżgura li l-links ikunu disponibbli għal għodod diġitali oħra, bħal portali web, pjattaformi diġitali jew applikazzjonijiet diġitali, li jaħżnu l-informazzjoni. Il-punt ta' informazzjoni uniku jista' jipprovdi funzjonalitajiet addizzjonali, bħal aċċess għal informazzjoni addizzjonali jew appoġġ għall-proċess tat-talbiet tal-aċċess għall-infrastruttura fiżika eżistenti jew għall-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili.

(27) Barra minn hekk, jekk it-talba tkun raġonevoli, b'mod partikolari jekk tkun meħtieġa għall-kondiviżjoni tal-infrastrutturi fiżiċi eżistenti jew għall-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili, l-operaturi jenħtieġ li jingħataw il-possibbiltà li jagħmlu stħarriġiet fuq il-post u jitolbu informazzjoni dwar ix-xogħlijiet ċivili ppjanati b'kundizzjonijiet trasparenti, proporzjonati u nondiskriminatorji u mingħajr preġudizzju għas-salvagwardji adottati biex jitħarsu s-sigurtà u l-integrità tan-networks, il-protezzjoni tal-kunfidenzjalità, u s-sigrieti operattivi u kummerċjali.

(28) Jenħtieġ li tiġi inċentivata t-trasparenza avvanzata tax-xogħlijiet ċivili ppjanati tramite l-punti ta' informazzjoni uniċi. Dan jista' jsir billi l-operaturi jiġu ridirezzjonati faċilment għal din l-informazzjoni kull meta din tkun disponibbli. It-trasparenza jenħtieġ li tiġi infurzata wkoll billi l-applikazzjonijiet għall-għoti tal-permessi jsiru soġġetti għall-pubblikazzjoni minn qabel tal-informazzjoni dwar ix-xogħlijiet ċivili ppjanati ***minn operaturi tan-networks*** tramite punt ta' informazzjoni uniku.

(29) Id-diskrezzjoni li għandhom l-Istati Membri biex jallokaw il-funzjonijiet tal-punti ta' informazzjoni uniċi lil aktar minn korp kompetenti wieħed jenħtieġ li ma tkunx taffettwa l-abbiltà tagħhom li jaqdu b'mod effettiv dawk il-funzjonijiet. Meta jiġu stabbiliti aktar minn punt ta' informazzjoni uniku wieħed fi Stat Membru, punt tad-dħul diġitali nazzjonali uniku li jkollu interfaċċa komuni għall-utenti jenħtieġ li jkun jiżgura aċċess bla xkiel għall-punti ta' informazzjoni uniċi kollha b'mezzi elettroniċi. Il-punt ta' informazzjoni uniku jenħtieġ li jkun diġitalizzat għalkollox u jipprovdi aċċess faċli għall-għodod diġitali rilevanti. B'hekk, l-operaturi tan-networks u l-korpi tas-settur pubbliku jkunu jistgħu jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom u jikkonformaw mal-obbligi stabbiliti f'dan ir-Regolament. Dan jinkludi aċċess rapidu għall-informazzjoni minima dwar l-infrastruttura fiżika eżistenti u x-xogħlijiet ċivili ppjanati, proċeduri amministrattivi elettroniċi għall-għoti tal-permessi u d-drittijiet ta' passaġġ, u l-kundizzjonijiet u l-proċeduri applikabbli. Bħala parti minn din l-informazzjoni minima, il-punt ta' informazzjoni uniku jenħtieġ li jagħti aċċess għal informazzjoni ġeoreferenzjata dwar il-lokalizzazzjoni tal-infrastruttura fiżika eżistenti u x-xogħlijiet ċivili ppjanati. Biex jiffaċilitaw dan, l-Istati Membri jenħtieġ li jipprovdu għodod diġitali awtomatizzati għas-sottomissjoni tal-informazzjoni ġeoreferenzjata u għodod tal-konverżjoni għall-formati tad-data appoġġati. Dawn jistgħu jsiru disponibbli għall-operaturi tan-networks u għall-korpi tas-settur pubbliku responsabbli biex jipprovdu din l-informazzjoni tramite l-punt ta' informazzjoni uniku. Barra minn hekk, meta d-data tal-lokalizzazzjoni ġeoreferenzjata tkun disponibbli b'għodod diġitali oħra, bħall-Ġeoportal INSPIRE skont id-Direttiva 2007/2/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[13], il-punt ta' informazzjoni uniku jista' jipprovdi aċċess faċli lill-utenti għal din l-informazzjoni.

(30) Biex ikunu żgurati l-proporzjonalità u s-sigurtà, ir-rekwiżit li tingħata informazzjoni dwar l-infrastruttura fiżika eżistenti tramite l-punt ta' informazzjoni uniku ma hemmx bżonn li jkun japplika għall-istess raġunijiet bħal dawk li jiġġustifikaw rifjut ta' talba tal-aċċess. Barra minn hekk, l-għoti tal-informazzjoni dwar l-infrastruttura fiżika eżistenti tramite l-punt ta' informazzjoni uniku jista', f'każijiet speċifiċi ħafna, ikun oneruż jew sproporzjonat għall-operaturi tan-networks u għall-korpi tas-settur

[13] Id-Direttiva 2007/2/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2007 li tistabbilixxi Infrastruttura għall-Informazzjoni Ġeografika fil-Komunità Ewropea (INSPIRE) (ĠU L 108, 25.4.2007, p. 1).

pubbliku. Dan jista' jinqala' pereżempju meta l-immappjar tal-assi rilevanti jkun għadu mhux disponibbli u l-immappjar ikun jiswa ħafna flus jew meta t-talbiet tal-aċċess ikunu mistennija jkunu baxxi ħafna f'ċerti żoni ta' Stat Membru jew fir-rigward ta' ċerta infrastruttura fiżika speċifika. Meta jidher li l-għoti tal-informazzjoni jkun sproporzjonat abbażi ta' analiżi dettaljata tal-kostbenefiċċji, l-operaturi tan-networks u l-korpi tas-settur pubbliku jenħtieġ li ma jkunux obbligati jipprovdu tali informazzjoni. L-Istati Membri jenħtieġ li jwettqu din l-analiżi dettaljata tal-kostbenefiċċji abbażi ta' konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati dwar it-talba tal-aċċess għall-infrastruttura fiżika eżistenti, u l-analiżi jenħtieġ li tiġi aġġornata regolarment. Il-proċess tal-konsultazzjoni u l-eżitu tiegħu jenħtieġ li jsiru pubbliċi, u l-infrastruttura fiżika speċifika eżentata minn dan l-obbligu jenħtieġ li tiġi notifikata lill-Kummissjoni.

(31) Biex tkun żgurata l-konsistenza, il-korpi kompetenti li jwettqu l-funzjonijiet tal-punt ta' informazzjoni uniku, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali li jwettqu l-kompiti tagħhom skont id-Direttiva (UE) 2018/1972 jew awtoritajiet kompetenti oħra, bħall-awtoritajiet lokali, reġjonali jew nazzjonali responsabbli mill-katast jew mill-implimentazzjoni tad-Direttiva 2007/2/KE (INSPIRE), jenħtieġ li jikkonsultaw u jikkooperaw kif xieraq bejniethom. Din il-kooperazzjoni jenħtieġ li ssir bl-iskop li jitnaqqsu kemm jista' jkun l-isforzi għall-konformità mal-obbligi tat-trasparenza fuq l-operaturi tan-networks u l-korpi tas-settur pubbliku, inkluż l-impriżi deżinjati b'saħħa sinifikanti fis-suq (operaturi "SMP"), biex jagħmlu l-informazzjoni dwar l-infrastruttura fiżika tagħhom disponibbli. Meta jkun meħtieġ sett differenti ta' data dwar l-infrastruttura fiżika tal-operatur SMP, din il-kooperazzjoni jenħtieġ li tirriżulta fl-istabbiliment ta' interkonnessjonijiet u sinerġiji utli bejn il-bażi tad-data relatata mal-SMP u l-punt ta' informazzjoni uniku u prattiki komuni proporzjonati tal-ġbir tad-data u l-forniment tad-data biex jinkisbu riżultati li jkunu komparabbli faċilment. Il-kooperazzjoni jenħtieġ li taqdi wkoll l-għan li tiffaċilita l-aċċess għall-informazzjoni dwar l-infrastruttura fiżika, fid-dawl taċ-ċirkostanzi nazzjonali. Jekk l-obbligi regolatorji jiġu modifikati jew irtirati, il-partijiet affettwati jenħtieġ li jkunu jistgħu jaqblu dwar l-aħjar soluzzjonijiet biex jadattaw il-ġbir u l-forniment tad-data dwar l-infrastruttura fiżika għar-rekwiżiti regolatorji ġodda applikabbli.

(32) L-obbligu tat-trasparenza għall-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili ma hemmx bżonn li jkun japplika għax-xogħlijiet ċivili minħabba raġunijiet ta' sigurtà nazzjonali jew f'emerġenza. Dan jista' jkun il-każ, għax-xogħlijiet ċivili mwettqa meta jkun hemm riskju ta' periklu pubbliku minħabba proċessi ta' degradazzjoni tax-xogħlijiet tal-inġinerija ċivili u l-installazzjonijiet assoċjati tagħhom, li jinqalgħu minħabba fatturi naturali jew umani qerrieda u li jkunu meħtieġa biex tkun żgurata s-sikurezza jew id-demolizzjoni tagħhom. Minħabba raġunijiet tat-trasparenza, l-Istati Membri jenħtieġ li jinnotifikaw lill-Kummissjoni t-tipi ta' xogħlijiet ċivili li jaqgħu f'dawk iċ-ċirkostanzi u jippubblikawhom tramite punt ta' informazzjoni uniku.

(33) Biex ikun żgurat iffrankar sinifikanti u jitnaqqsu kemm jista' jkun l-inkonvenjenzi fiż-żona affettwata bl-introduzzjoni ta' networks ġodda tal-komunikazzjoni elettronika, jenħtieġ li jiġu pprojbiti l-limitazzjonijiet regolatorji li, bħala regola ġenerali, jipprevjenu n-negozjar fost l-operaturi tan-networks ta' ftehimiet tal-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili biex jintroduċu networks b'kapaċità għolja ħafna. Jekk ix-xogħlijiet ċivili ma jiġux iffinanzjati b'mezzi pubbliċi, dan ir-Regolament jenħtieġ li jkun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-operaturi tan-networks jikkonkludu ftehimiet ta' koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili skont il-pjanijiet tal-investiment u tan-negozju tagħhom stess u l-għażla taż-żmien ippreferuta tagħhom.

(34) L-Istati Membri jenħtieġ li jimmassimizzaw ir-riżultati tax-xogħlijiet ċivili ffinanzjati għalkollox jew parzjalment b'mezzi pubbliċi, billi jisfruttaw l-esternalitajiet pożittivi ta' dawk ix-xogħlijiet fis-setturi kollha u jiżguraw opportunitajiet indaqs għall-kondiviżjoni tal-infrastruttura fiżika disponibbli u ppjanata biex jiġu introdotti networks b'kapaċità għolja ħafna. L-iskop ewlieni tax-xogħlijiet ċivili ffinanzjati b'mezzi pubbliċi jenħtieġ li ma jiġix affettwat ħażin. Iżda t-talbiet fil-ħin u raġonevoli għall-koordinazzjoni tal-introduzzjoni tal-elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jenħtieġ li jiġu ssodisfati mill-operatur tan-network li jwettaq ix-xogħlijiet ċivili kkonċernati direttament jew indirettament (pereżempju b'sottokuntrattur) b'termini proporzjonati, nondiskriminatorji u trasparenti. Pereżempju, l-operatur rikjedenti jenħtieġ li jkopri kwalunkwe kost addizzjonali, inkluż dawk ikkawżati minn dewmien, u jżomm il-bidliet fil-pjanijiet oriġinali għal minimu. Tali dispożizzjonijiet jenħtieġ li ma jkunux jaffettwaw id-dritt tal-Istati Membri li jirriżervaw il-kapaċità għan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi anki meta ma jsirux talbiet speċifiċi.

B'hekk, l-Istati Membri se jkunu jistgħu jissodisfaw id-domanda futura għall-infrastrutturi fiżiċi biex jimmassimizzaw il-valur tax-xogħlijiet ċivili jew biex jadottaw miżuri li jagħtu drittijiet simili lill-operaturi ta' tipi oħra tan-networks, bħat-trasport, il-gass jew l-elettriku, biex jikkoordinaw ix-xogħlijiet ċivili.

(35) Xi drabi, b'mod partikolari għall-introduzzjonijiet fiż-żoni rurali, imbiegħda jew b'popolazzjoni baxxa, l-obbligu ***fuq l-operaturi tan-networks*** tal-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili jista' jirriskja l-vijabbiltà finanzjarja ta' dawn l-introduzzjonijiet u eventwalment jiddiżinċentiva l-investimenti mwettqa skont it-termini tas-suq. Għalhekk, talba lil impriża li tipprovdi jew li hi awtorizzata tipprovdi networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi biex tikkoordina xogħlijiet ċivili tista' titqies bħala mhux raġonevoli f'ċirkostanzi speċifiċi. Dan jenħtieġ li jkun il-każ, b'mod partikolari, meta l-impriża rikjedenti li tipprovdi jew li hi awtorizzata tipprovdi networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi ma tkunx iddikjarat l-intenzjoni tagħha li tintroduċi networks b'kapaċità għolja ħafna f'dik iż-żona (bħala introduzzjoni ġdida, aġġornament jew estensjoni ta' network) u kien hemm previżjoni jew stedina biex tiġi dikjarata l-intenzjoni li f'ċerti żoni deżinjati jiġu introdotti networks b'kapaċità għolja ħafna (skont l-Artikolu 22 tad-Direttiva (UE) 2018/1972) jew konsultazzjoni pubblika skont ir-regoli tal-Unjoni dwar l-għajnuna mill-Istat. Jekk ikun hemm aktar minn waħda minn dawk il-previżjonijiet, l-istediniet u/jew il-konsultazzjonijiet pubbliċi, jenħtieġ li jiġi kkunsidrat biss in-nuqqas ta' espressjoni ta' interess fl-aktar okkażjoni riċenti li tkopri l-perjodu li matulu ssir it-talba għall-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili. Biex tkun żgurata l-possibbiltà ta' aċċess għall-infrastruttura introdotta fil-futur, l-impriża li tipprovdi jew li hi awtorizzata tipprovdi networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi u li tkun se twettaq ix-xogħlijiet ċivili jenħtieġ li tiggarantixxi li se tintroduċi infrastruttura fiżika b'kapaċità biżżejjed, filwaqt li tqis il-gwida tal-Kummissjoni. Dan hu mingħajr preġudizzju għar-regoli u l-kundizzjonijiet marbuta mal-assenjar tal-fondi pubbliċi u l-applikazzjoni tar-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat.

(36) Biex tkun żgurata l-konsistenza tal-approċċi***, filwaqt li titqies is-sitwazzjoni diverġenti fost l-Istati Membri, jenħtieġ li*** l-Kummissjoni, b'kooperazzjoni mill-qrib mal-Korp tar-Regolaturi Ewropej (BEREC), tipprovdi gwida***, sa mill-inqas id-data tad-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament,*** dwar l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet dwar il-

koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili, inkluż iżda mhux biss dwar it-tqassim proporzjonat tal-kostijiet. Il-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati u ***b'mod partikolari*** tal-korpi nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim jenħtieġ li jitqiesu kif xieraq waqt it-tħejjija tal-gwida. ***Meta jitqies il-livell ta' flessibbiltà li l-Istati Membri ngħataw fl-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet dwar il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili, u sabiex jissaħħu l-effiċjenzi, jenħtieġ li l-gwida tal-Kummissjoni tipprovdi livell xieraq ta' granularità.***

(37) Koordinazzjoni effettiva tista' tgħin biex jitnaqqsu l-kostijiet u d-dewmien kif ukoll it-tfixkil fl-introduzzjonijiet, li jista' jiġi kkawżat minn problemi fuq il-post. Eżempju wieħed meta l-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili tista' tipprovdi benefiċċji ċari hu l-proġetti transsettorjali li jintroduċu kurituri tal-5G tul il-mogħdijiet tat-trasport, bħat-toroq, il-linji ferrovjarji u l-passaġġi fuq l-ilma interni. Dawn il-proġetti spiss jistgħu jkunu jeħtieġu wkoll koordinazzjoni tad-disinn jew kodisinn abbażi ta' kooperazzjoni bikrija bejn il-parteċipanti tal-proġett. Bħala parti mill-kodisinn, il-partijiet ikkonċernati jistgħu jaqblu minn qabel fuq il-mogħdijiet tal-introduzzjoni tal-infrastruttura fiżika u fuq it-teknoloġija u t-tagħmir li jridu jintużaw, qabel il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili. Għalhekk, it-talba għall-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili jenħtieġ li tiġi ppreżentata mill-aktar fis possibbli.

(38) Jista' jkun hemm bżonn għadd ta' permessi differenti għall-introduzzjoni tal-elementi tan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi jew il-faċilitajiet assoċjati biex jitħarsu l-interessi ġenerali nazzjonali u tal-Unjoni. Dawn jistgħu jinkludu t-tħaffir, il-kostruzzjoni, l-ippjanar urban, il-permessi ambjentali u oħrajn, kif ukoll id-drittijiet ta' passaġġ. L-għadd ta' permessi u d-drittijiet ta' passaġġ meħtieġa għall-introduzzjoni ta' tipi differenti ta' networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi jew il-faċilitajiet assoċjati, u l-karattru lokali tal-introduzzjonijiet jistgħu jinvolvu l-applikazzjoni ta' proċeduri u kundizzjonijiet differenti, li jistgħu jikkawżaw diffikultajiet fl-introduzzjoni tan-networks. Għalhekk, biex tiġi ffaċilitata l-introduzzjoni, ir-regoli kollha dwar il-kundizzjonijiet u l-proċeduri applikabbli għall-għoti tal-permessi u drittijiet ta' passaġġ jenħtieġ li jiġu razzjonalizzati u jkunu konsistenti ***u, kemm jista' jkun, armonizzati*** fil-livell nazzjonali***, filwaqt li jiġi rrispettat l-ordni legali ta' kull Stat Membru. Sabiex jitnaqqas il-piż amministrattiv u jiġu żgurati perjodi ta' żmien iqsar għall-proċedura tal-għoti tal-permessi, meta diversi awtoritajiet kompetenti***

jkunu involuti fl-għoti ta' għadd ta' permessi u drittijiet ta' passaġġ differenti assoċjati ma' talba waħda, jenħtieġ li l-Istati Membri jassenjaw korp uniku ta' koordinazzjoni. Dak il-korp jenħtieġ li jingħata l-kompitu li jiffaċilita l-koordinazzjoni bejn id-diversi awtoritajiet kompetenti involuti, permezz ta' mekkaniżmi differenti, inkluż permezz ta' proċeduri ta' koordinazzjoni konġunta bħal żjarat fuq il-post, filwaqt li jitħares id-dritt ta' kull awtorità kompetenti li tkun involuta u żżomm il-prerogattivi tagħha fit-teħid tad-deċiżjonijiet f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà. L-informazzjoni ▌ dwar il-proċeduri u l-kundizzjonijiet ġenerali applikabbli għall-għoti tal-permessi għax-xogħlijiet ċivili u d-drittijiet ta' passaġġ jenħtieġ li tkun disponibbli tramite l-punti ta' informazzjoni uniċi ***minn kull awtorità kompetenti involuta***. Dan jista' jnaqqas il-kumplessità u jżid l-effiċjenza u t-trasparenza għall-operaturi kollha u b'mod partikolari għall-parteċipanti ġodda u l-operaturi iżgħar mhux attivi f'dik iż-żona. Barra minn hekk, l-operaturi jenħtieġ li jkollhom id-dritt li jissottomettu t-talbiet tagħhom għall-permessi u d-drittijiet ta' passaġġ b'format elettroniku tramite punt ta' informazzjoni uniku. Dawk l-impriżi jenħtieġ li jkunu jistgħu wkoll jiksbu l-informazzjoni b'format elettroniku dwar l-istatus tat-talbiet tagħhom u dwar jekk ikunux ingħataw jew ġew rifjutati.

(39) Il-proċeduri tal-għoti tal-permessi jenħtieġ li ma ***jammontawx għal*** ostakli ***mhux ġustifikati*** għall-investiment u ma jagħmlux ħsara lis-suq intern. Għalhekk, l-Istati Membri jenħtieġ li jiżguraw li deċiżjoni dwar jekk għandhomx jingħataw permessi jew le għall-introduzzjoni ta' elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew il-faċilitajiet assoċjati ssir disponibbli fi żmien ***xahrejn (2) mill-iskadenza tal-15-il jum*** mill-wasla ta' talba ▌ għall-permess ***jew fi żmien l-iskadenza stabbilita fil-liġi nazzjonali, skont liema skadenza hija l-iqsar***. ***L-Istati Membri jenħtieġ li jintroduċu inċentivi fil-leġiżlazzjoni nazzjonali tagħhom għall-awtoritajiet kompetenti biex jagħtu jew jirrifjutaw permessi aktar malajr milli meħtieġ mil-liġi. F'każijiet eċċezzjonali u sostanzjati kif xieraq, l-awtorità kompetenti jenħtieġ li tkun tista' testendi l-iskadenza ta' xahrejn (2) għal perjodu ulterjuri ta' mhux aktar minn tliet (3) xhur. Għal dak il-fini, jenħtieġ li l-Istati Membri jistabbilixxu minn qabel b'mod armonizzat, il-kriterji u r-raġunijiet għall-estensjonijiet.*** Dan hu mingħajr preġudizzju għal skadenzi jew obbligi speċifiċi oħra stabbiliti għat-tmexxija xierqa tal-proċedura, applikabbli għall-proċedura tal-għoti tal-permessi f'konformità mal-liġi

nazzjonali jew mal-liġi tal-Unjoni. L-awtoritajiet kompetenti jenħtieġ li ma jillimitawx, ma jfixklux u ma jagħmlux l-introduzzjoni tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew tal-faċilitajiet assoċjati ekonomikament inqas attraenti. B'mod speċifiku, dawn jenħtieġ li ma jwaqqfux lill-proċeduri tal-għoti tal-permessi u d-drittijiet ta' passaġġ milli jipproċedu b'mod paralleli, meta possibbli, jew jenħtieġ li ma jeġiżux li l-operaturi jiksbu tip wieħed ta' awtorizzazzjoni qabel ma jkunu jistgħu japplikaw għal tipi oħra ta' awtorizzazzjonijiet. L-awtoritajiet kompetenti jenħtieġ li jiġġustifikaw kwalunkwe rifjut għall-għoti tal-permessi jew drittijiet ta' passaġġ fil-kompetenza tagħhom, abbażi ta' kundizzjonijiet oġġettivi, trasparenti, nondiskriminatorji u proporzjonati. ***F'każijiet eċċezzjonali u sostanzjati kif xieraq, meta, għal raġunijiet lil hinn mill-kontroll tagħhom, l-operaturi tan-networks ma jkunux jistgħu jwettqu xogħlijiet fil-perjodu ta' validità tal-permess mogħti u sabiex jiġi evitat proċess ripetut ta' applikazzjoni għall-istess xogħol, l-awtoritajiet kompetenti jenħtieġ li jippermettu l-estensjoni tal-validità ta' dawk il-permessi fuq talba. Meta jiddeterminaw il-perjodu ta' estensjoni, l-awtoritajiet kompetenti jenħtieġ li jqisu ċ-ċirkostanzi ta' kull każ individwali, it-tip ta' xogħlijiet u ż-żmien meħtieġ għat-tlestija tax-xogħlijiet. Jenħtieġ li l-perjodu ta' estensjoni ma jaqbiżx il-massimu tal-perjodu mogħti għall-permess inizjali.***

(40) Biex ikun evitat dewmien bla bżonn, l-awtoritajiet kompetenti ***jenħtieġ li*** jiddeterminaw il-kompletezza tat-talba għall-permess fi żmien 15-il jum mill-wasla. ***Sakemm*** l-awtorità kompetenti ma tistedinx lill-applikant jipprovdi xi informazzjoni nieqsa f'dak il-perjodu***, jenħtieġ li tibda l-iskadenza ta' xahrejn (2)***. ***L-awtoritajiet*** kompetenti jenħtieġ li ***jkunu jistgħu jitolbu kwalunkwe informazzjoni nieqsa wara l-iskadenza tal-15-il jum, permezz tal-punt ta' informazzjoni uniku dment li tiġi rispettata l-iskadenza ta' xahrejn (2) biex jiddeċiedu jekk jagħtux permessi dwar l-introduzzjoni ta' elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna jew faċilitajiet assoċjati.*** Meta, minbarra l-permessi, ikunu meħtieġa drittijiet ta' passaġġ għall-introduzzjoni ta' elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna, l-awtoritajiet kompetenti, b'deroga mill-Artikolu 43 tad-Direttiva (UE) 2018/1972, jenħtieġ li jagħtu tali drittijiet ta' passaġġ fi żmien ***xahrejn (2)*** mill-wasla tat-talba. Id-drittijiet l-oħra ta' passaġġ li mhumiex meħtieġa flimkien mal-permessi għax-xogħlijiet ċivili jenħtieġ li jibqgħu jingħataw fi żmien sitt (6) xhur f'konformità mal-Artikolu 43 tad-

Direttiva (UE) 2018/1972. L-operaturi li jġarrbu dannu minħabba d-dewmien mill-awtorità kompetenti fl-għoti tal-permessi jew drittijiet ta' passaġġ sal-iskadenzi applikabbli jkollhom id-dritt għal kumpens.

(41) ***Sabiex jiġu eżentati ċerti elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna mir-rekwiżit għal permessi stabbilit fil-livell tal-Unjoni u mingħajr preġudizzju għal eżenzjonijiet addizzjonali li jistgħu jiġu introdotti mill-Istati Membri, jenħtieġ li tiġi ddelegata lill-Kummissjoni s-setgħa li tadotta atti skont l-Artikolu 290 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea biex tissupplimenta dan ir-Regolament billi tadotta lista li tistabbilixxi l-kategoriji minimi tal-introduzzjoni ta' elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna jew faċilitajiet assoċjati li mhumiex soġġetti għal kwalunkwe proċedura tal-għoti tal-permessi. L-eżenzjonijiet mill-proċedura tal-għoti tal-permessi jistgħu jkopru wkoll aġġornamenti tekniċi tax-xogħlijiet tal-manutenzjoni jew l-installazzjonijiet eżistenti, ix-xogħlijiet ċivili fuq skala żgħira, bħat-tħaffir ta' trinek, u t-tiġdid tal-permessi. Huwa partikolarment importanti li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa matul ix-xogħol tagħha ta' tħejjija, ukoll fil-livell ta' esperti, u li dawk il-konsultazzjonijiet jiġu mwettqa f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni ugwali fit-tħejjija ta' atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess ħin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jittrattaw it-tħejjija ta' atti delegati.***

(42) Biex ikun żgurat li l-proċeduri tal-għoti ta' dawn il-permessi u drittijiet ta' passaġġ jitlestew fi skadenzi raġonevoli, kif jidher minn ċerti prattiki ta' modernizzazzjoni u prattiki amministrattivi tajbin fil-livell nazzjonali, hu meħtieġ li jitfasslu prinċipji għas-simplifikazzjoni amministrattiva. Dan jenħtieġ li jinkludi, *inter alia*, li l-obbligu ta' awtorizzazzjoni minn qabel jiġi limitat għall-każijiet meta jkun essenzjali, u li tiddaħħal approvazzjoni taċita mill-awtoritajiet kompetenti meta jkun għadda ċertu żmien. ***L-Istati Membri li fihom il-prinċipju tal-approvazzjoni taċita amministrattiva ma jeżistix fis-sistema legali nazzjonali jenħtieġ li jkunu jistgħu japplikaw l-approvazzjoni taċita jew jintroduċu kwalunkwe mezz alternattiv biex jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti jikkonformaw mal-iskadenza għall-għoti jew ir-rifjut tal-***

permessi. Barra minn hekk, jenħtieġ li l-Istati Membri jkunu jistgħu jżommu jew jintroduċu proċedura ta' awtorizzazzjoni simplifikata jew proċeduri ta' komunikazzjoni minn qabel li jistgħu jeżistu skont il-liġi nazzjonali, applikabbli għall-introduzzjoni ta' kwalunkwe element ta' networks b'kapaċità għolja ħafna jew faċilitajiet assoċjati. Barra minn hekk, il-kategoriji tal-introduzzjonijiet eżentati mill-permessi skont il-liġi tal-Unjoni jenħtieġ li ma jibqgħux soġġetti għall-permessi skont il-liġi nazzjonali.

(43) Biex tiġi ffaċilitata l-introduzzjoni tal-elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna, kull tariffa relatata ma' permess, għajr id-drittijiet ta' passaġġ, jenħtieġ li tkun limitata għall-kostijiet amministrattivi relatati mal-ipproċessar tat-talba għall-permess ***u tqis dawn il-kostijiet*** f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fl-Artikolu 16 tad-Direttiva (UE) 2018/1972. Fil-każ tad-drittijiet ta' passaġġ, ***l-awtoritajiet kompetenti jenħtieġ li jistabbilixxu t-tariffi filwaqt li jqisu*** d-dispożizzjonijiet stabbiliti fl-Artikoli 42 u 43 tad-Direttiva (UE) 2018/1972. ***L-Istati Membri jenħtieġ li jippromwovu l-armonizzazzjoni tal-politika reġjonali u lokali fir-rigward tal-kriterji għall-istabbiliment ta' tariffi għad-drittijiet ta' passaġġ fuq art pubblika u jiskambjaw l-aħjar prattiki fost l-awtoritajiet kompetenti.***

(44) Biex jintlaħqu l-miri stabbiliti fid-Deċiżjoni (UE) 2022/2481 jeħtieġ li, sal-2030, l-utenti finali kollha fil-postijiet fissi jkunu koperti minn network tal-gigabits sa punt tat-terminazzjoni tan-network, u ż-żoni popolati kollha jkunu koperti minn networks bla fili ta' veloċità għolja tal-ġenerazzjoni li jmiss bi prestazzjoni mill-inqas ekwivalenti għall-5G, f'konformità mal-prinċipju tan-newtralità teknoloġika. Jenħtieġ li jiġi ffaċilitat il-forniment tan-networks tal-gigabits lill-utent finali, b'mod partikolari b'infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra. It-tħejjija ta' kanali żgħar waqt il-kostruzzjoni tal-bini għandu biss kost inkrementali limitat, filwaqt li t-tagħmir tal-bini b'infrastruttura tal-gigabits jista' jirrappreżenta parti sinifikanti mill-kost tal-introduzzjoni tan-networks tal-gigabits. Għalhekk, il-binjiet ġodda kollha jew il-binjiet soġġetti għal rinnovazzjoni kbira jenħtieġ li jkunu attrezzati b'infrastruttura fiżika u b'wajers tal-fibra ġol-bini, biex l-utenti finali jkunu jistgħu jiġu konnessi ma' veloċitajiet tal-gigabits. Il-binjiet ġodda b'ħafna abitazzjonijiet u l-binjiet b'ħafna abitazzjonijiet soġġetti għal rinnovazzjoni kbira jenħtieġ li jiġu attrezzati wkoll b'punt tal-aċċess, aċċessibbli għal impriża waħda jew aktar li jipprovdu jew li huma

awtorizzati jipprovdu networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi. Barra minn hekk, l-iżviluppaturi tal-bini jenħtieġ li jħejju kanali vojta minn kull abitazzjoni sal-punt tal-aċċess, li jkun jinsab ġol-bini b'ħafna abitazzjonijiet jew fuq barra. Ir-rinnovazzjonijiet kbar tal-bini eżistenti fil-post tal-utent finali biex titjieb il-prestazzjoni tal-enerġija (skont id-Direttiva 2010/31/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[14]) huma opportunità biex dawk il-binjiet jiġu attrezzati wkoll b'infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra, sistema ta' wajers tal-fibra ġol-bini u, għal binjiet b'ħafna abitazzjonijiet, punt tal-aċċess.

(45) Il-prospett li l-bini jiġi attrezzat b'infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra, punt tal-aċċess jew wajers tal-fibra ġol-bini jista' jitqies sproporzjonat mil-lat ta' kostijiet, jiġifieri għal abitazzjonijiet uniċi ġodda jew għall-bini li jkunu qed isirulu xogħlijiet kbar ta' rinnovazzjoni. Dan jista' jiġi bbażat fuq raġunijiet oġġettivi, bħal stimi tal-kostijiet imfassla apposta, raġunijiet ekonomiċi marbuta mal-post, jew raġunijiet ta' konservazzjoni tal-wirt urban jew ambjentali (pereżempju għal kategoriji speċifiċi ta' monumenti).

(46) Ix-xerrejja u l-inkwilini prospettivi jenħtieġ li jkunu jistgħu jidentifikaw li l-bini jkun attrezzat b'infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra, punt tal-aċċess u wajers tal-fibra ġol-bini u li għalhekk għandu potenzjal konsiderevoli li jiffrankalhom il-kostijiet. Jenħtieġ li tiġi promossa wkoll it-tħejjija tal-bini għall-fibra. Għalhekk, l-Istati Membri jenħtieġ li jiżviluppaw tikketta obbligatorja "lest għall-fibra" għall-bini attrezzat b'tali infrastruttura, punt tal-aċċess u wajers tal-fibra ġol-bini f'konformità ma' dan ir-Regolament.

(47) L-impriżi li jipprovdu jew li huma awtorizzati jipprovdu networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi li jintroduċu networks tal-gigabits f'żona speċifika jistgħu jiksbu ekonomiji ta' skala sinifikanti jekk ikunu jistgħu jitterminaw in-network tagħhom għall-punt tal-aċċess tal-bini billi jużaw l-infrastruttura fiżika eżistenti u jreġġgħu lura ż-żona affettwata. Jenħtieġ li dan ikun possibbli, irrispettivament minn jekk abbonat ikunx esprima interess espliċitu għas-servizz f'dak il-mument, u dment li l-impatt fuq il-proprjetà privata jiġi minimizzat, ***u d-dritt tal-proprjetà jiġi rrispettat bis-sħiħ***. Ladarba n-network jiġi tterminat fil-punt tal-aċċess, il-konnessjoni ta' klijent

[14] Id-Direttiva 2010/31/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Mejju 2010 dwar ir-rendiment tal-bini fl-użu tal-enerġija (ĠU L 153, 18.6.2010, p. 13).

addizzjonali tkun possibbli b'kost ferm inqas, b'mod partikolari b'aċċess għal segment vertikali lest għall-fibra ġol-binja, meta dan ikun diġà jeżisti. Dak l-objettiv jintlaħaq ukoll meta l-binja nnifisha tkun diġà attrezzata b'network tal-gigabits li l-aċċess għalih jingħata lil kull fornitur ta' networks pubbliċi tal-komunikazzjoni li jkollu xi abbonat attiv fil-binja, b'termini u kundizzjonijiet trasparenti, proporzjonati u nondiskriminatorji. Dan jista' jkun il-każ b'mod partikolari fl-Istati Membri li jkunu ħadu miżuri skont l-Artikolu 44 tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

(48) Biex jikkontribwixxu għall-iżgurar tad-disponibbiltà ta' networks tal-gigabits għall-utenti finali, il-binjiet ġodda u l-binjiet rinnovati bil-kbir jenħtieġ li jiġu attrezzati b'infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra, wajers tal-fibra ġol-bini u, fil-każ tal-bini b'ħafna abitazzjonijiet, punt tal-aċċess. L-Istati Membri jenħtieġ li jkollhom ċertu grad ta' flessibbiltà biex jiksbu dan. Għalhekk, dan ir-Regolament ma għandux l-għan li jarmonizza r-regoli dwar il-kostijiet relatati, inkluż l-irkupru tal-kostijiet biex il-bini jiġi attrezzat b'infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra, wajers tal-fibra ġol-bini u punt tal-aċċess.

(49) F'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà u biex jitqiesu ċ-ċirkostanzi nazzjonali, l-Istati Membri jenħtieġ li jadottaw l-istandards jew l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi meħtieġa biex il-bini mibni ġdid jew rinnovat bil-kbir jiġi attrezzat b'infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra u b'wajers tal-fibra ġol-bini; u l-bini ġdid jew rinnovat bil-kbir b'ħafna abitazzjonijiet jiġi attrezzat b'punt tal-aċċess. Dawk l-istandards jew l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi jenħtieġ li jistabbilixxu mill-inqas: l-ispeċifikazzjonijiet tal-punt tal-aċċess tal-binjiet; l-ispeċifikazzjonijiet tal-interfaċċa tal-fibra; l-ispeċifikazzjonijiet tal-kejbil; l-ispeċifikazzjonijiet tas-sokit; l-ispeċifikazzjonijiet għall-pajpijiet jew l-kanali żgħar; l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi meħtieġa biex tkun evitata interferenza mal-kejbils elettriċi ***u tal-fibra***, u r-raġġ minimu tal-liwja. L-Istati Membri jenħtieġ li jagħmlu l-ħruġ tal-permessi tal-bini kundizzjonali għall-konformità tal-proġett rilevanti tal-bini ġdid jew tax-xogħlijiet kbar ta' rinnovazzjoni li jeħtieġu permess tal-bini mal-istandards jew l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi abbażi ta' rapport tat-test iċċertifikat. L-Istati Membri jenħtieġ li jistabbilixxu wkoll skemi taċ-ċertifikazzjoni biex juru l-konformità mal-istandards jew l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi, u biex jikkwalifikaw għat-tikketta "lest għall-fibra". Barra minn hekk, biex tkun evitata aktar burokrazija relatata mal-iskema taċ-ċertifikazzjoni stabbilita skont dan ir-

Regolament, l-Istati Membri jenħtieġ li jqisu r-rekwiżiti proċedurali applikati għall-iskemi taċ-ċertifikazzjoni skont id-Direttiva 2010/31/UE, u jikkunsidraw il-possibbiltà li jippermettu t-tnedija kkombinata taż-żewġ proċeduri tat-talba.

(50) Fid-dawl tal-benefiċċji soċjali miksuba bl-inklużjoni diġitali u filwaqt li jitqiesu l-ekonomiji bl-introduzzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna, meta la jkun hemm infrastruttura passiva jew attiva eżistenti lesta għall-fibra li sservi l-bini tal-utenti finali u lanqas ma jkun hemm alternattivi biex jingħataw networks b'kapaċità għolja ħafna lil abbonat, jenħtieġ li kwalunkwe fornitur ta' network pubbliku tal-komunikazzjoni jkollu d-dritt li jittermina n-network tiegħu għall-post privat bi spejjeż tiegħu, dment li jitnaqqas kemm jista' jkun l-impatt fuq il-proprjetà privata ***u d-dritt għall-proprjetà jiġi rispettat bis-sħiħ***, pereżempju, jekk possibbli, billi terġa' tintuża l-infrastruttura fiżika eżistenti disponibbli fil-bini jew billi jkun żgurat li ż-żoni affettwati jitreġġgħu lura għalkollox.

(51) It-talbiet tal-aċċess għall-infrastruttura fiżika ġol-bini jenħtieġ li jkunu jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament, filwaqt li t-talbiet tal-aċċess għall-wajers tal-fibra tkun taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva (UE) 2018/1972. Barra minn hekk, l-aċċess għall-infrastruttura fiżika ġol-bini jista' jiġi rifjutat jekk l-aċċess għall-wajers tal-fibra ġol-bini jsir disponibbli b'termini u kundizzjonijiet ġusti, raġonevoli u nondiskriminatorji, inkluż il-prezz.

(52) Biex tkun żgurata l-konsistenza tal-approċċi, ***filwaqt li titqies is-sitwazzjoni distinta fost l-Istati Membri,*** il-Kummissjoni, b'kooperazzjoni mill-qrib mal-BEREC, ***jenħtieġ li*** tipprovdi gwida***, sad-data tal-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament,*** dwar l-applikazzjonijiet tad-dispożizzjonijiet dwar l-aċċess għall-infrastruttura fiżika ġol-bini, inkluż iżda mhux biss dwar it-termini u l-kundizzjonijiet tagħha. Il-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati u ***b'mod partikolari*** tal-korpi nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim jenħtieġ li jitqiesu kif xieraq waqt it-tħejjija tal-gwida ***biex jiġi żgurat kemm jista' jkun li tali gwida ma tfixkilx il-prinċipji stabbiliti sew, tkun konformi mar-regoli proċedurali tal-korpi nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim, u ma tkunx ta' ħsara għal aktar introduzzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna. Meta jitqies il-livell ta' flessibbiltà li l-Istati Membri ngħataw fl-applikazzjoni ta' dawn id-dispożizzjonijiet, u sabiex tkun effiċjenti, jenħtieġ li l-gwida tal-Kummissjoni tipprovdi livell xieraq ta' granularità.***

(53) Biex jitħeġġu l-modernizzazzjoni u l-aġilità tal-proċeduri amministrattivi u jitnaqqsu l-kost u l-ħin tal-proċeduri tal-introduzzjoni tan-networks b'kapaċità għolja ħafna, is-servizzi tal-punti ta' informazzjoni uniċi jenħtieġ li jsiru kompletament online. Għal dak il-għan, il-punti ta' informazzjoni uniċi jenħtieġ li jipprovdu aċċess faċli għall-għodod diġitali meħtieġa, bħal portali web, pjattaformi diġitali u applikazzjonijiet diġitali. L-għodod jenħtieġ li jagħtu aċċess b'mod effiċjenti għall-informazzjoni minima dwar l-infrastruttura fiżika eżistenti u x-xogħlijiet ċivili ppjanati u l-possibbiltà li tintalab l-informazzjoni. Tali għodod diġitali jenħtieġ li jagħtu aċċess ukoll għall-proċeduri amministrattivi elettroniċi tal-għoti tal-permessi u d-drittijiet ta' passaġġ, u informazzjoni relatata dwar il-kundizzjonijiet u l-proċeduri applikabbli. Meta jiġi stabbilit aktar minn punt ta' informazzjoni uniku wieħed fi Stat Membru, il-punti ta' informazzjoni uniċi kollha jenħtieġ li jkunu aċċessibbli faċilment u bla xkiel, b'mezzi elettroniċi, tramite punt tad-dħul diġitali nazzjonali uniku. Dan il-punt tad-dħul jenħtieġ li jkollu interfaċċa komuni tal-utenti li tiżgura aċċess għall-punti ta' informazzjoni uniċi online. Il-punt tad-dħul diġitali nazzjonali uniku jenħtieġ li jiffaċilita l-interazzjoni bejn l-operaturi u l-awtoritajiet kompetenti li jwettqu l-funzjonijiet tal-punti ta' informazzjoni uniċi.

(54) L-Istati Membri jenħtieġ li jitħallew jistrieħu fuq, u meta meħtieġ itejbu, l-għodod diġitali, bħal portali web, pjattaformi diġitali u applikazzjonijiet diġitali li jaf diġà huma disponibbli fil-livell lokali, reġjonali jew nazzjonali biex jaqdu l-funzjonijiet tal-punt ta' informazzjoni uniku, dment li dawn ikunu konformi mal-obbligi stabbiliti f'dan ir-Regolament. Dan jinkludi l-aċċess tramite punt tad-dħul diġitali nazzjonali uniku u d-disponibbiltà tal-funzjonalitajiet kollha stabbiliti f'dan ir-Regolament. Biex jikkonformaw mal-prinċipji tal-minimizzazzjoni u l-preċiżjoni tad-data ta' "darba biss", l-Istati Membri jenħtieġ li jitħallew jintegraw aktar pjattaformi jew applikazzjonijiet diġitali li jappoġġaw il-punti ta' informazzjoni uniċi, kif xieraq. Pereżempju, il-pjattaformi jew l-applikazzjonijiet diġitali li jappoġġaw il-punti ta' informazzjoni uniċi fl-infrastruttura fiżika eżistenti jistgħu jiġu interkonnessi jew integrati għalkollox jew parzjalment ma' dawk għax-xogħlijiet ċivili ppjanati u għall-għoti tal-permessi. ***Sabiex tiġi evitata d-duplikazzjoni u tiġi żgurata integrazzjoni bla xkiel, jenħtieġ li l-Istati Membri jwettqu valutazzjoni komprensiva tal-għodod***

diġitali diġà eżistenti fil-livelli nazzjonali, reġjonali u lokali u jibnu fuq l-aħjar prattiki meta jfasslu l-punt ta' informazzjoni uniku.

(55) Biex tkun żgurata l-effettività tal-punti ta' informazzjoni uniċi previsti f'dan ir-Regolament, l-Istati Membri jenħtieġ li jiżguraw ir-riżorsi adegwati u li l-informazzjoni rilevanti dwar żona ġeografika speċifika tkun disponibbli faċilment. L-informazzjoni jenħtieġ li tiġi ppreżentata bil-livell xieraq ta' dettall biex tiġi massimizzata l-effiċjenza fid-dawl tal-kompiti assenjati, inkluż fil-katast lokali. F'dak ir-rigward, l-Istati Membri jistgħu jikkunsidraw is-sinerġiji possibbli u l-ekonomiji ta' skala mal-punti ta' kuntatt waħdieni skont it-tifsira tal-Artikolu 6 tad-Direttiva 2006/123/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[15] u soluzzjonijiet ippjanati jew eżistenti oħra tal-gvern elettroniku biex jibnu fuq l-istrutturi eżistenti u jimmassimizzaw il-benefiċċji għall-utenti. Bl-istess mod, il-Gateway Diġitali Unika prevista fir-Regolament (UE) 2018/1724 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[16] jenħtieġ li tiġi konnessa mal-punti ta' informazzjoni uniċi.

(56) Il-kostijiet għall-istabbiliment tal-punt tad-dħul diġitali nazzjonali uniku, tal-punti ta' informazzjoni uniċi u tal-għodod diġitali meħtieġa għall-konformità mad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament jistgħu jkunu eliġibbli għalkollox jew parzjalment għal appoġġ finanzjarju mill-fondi tal-Unjoni, bħall-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali – l-objettiv speċifiku: Ewropa aktar kompetittiva u aktar intelliġenti bis-saħħa tal-promozzjoni ta' trasformazzjoni ekonomika innovattiva u intelliġenti u konnettività tal-ICT reġjonali[17]; il-Programm Ewropa Diġitali[18] – l-objettiv speċifiku: introduzzjoni u l-aqwa użu tal-kapaċitajiet diġitali u l-interoperabbiltà u l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza[19] – pilastri dwar it-trasformazzjoni diġitali u dwar it-

---

15 Id-Direttiva 2006/123/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 2006 dwar is-servizzi fis-suq intern (ĠU L 376, 27.12.2006, p. 36).

16 Ir-Regolament (UE) 2018/1724 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-2 ta' Ottubru 2018 li jistabbilixxi gateway diġitali unika li tipprovdi aċċess għal informazzjoni, għal proċeduri u għas-servizzi ta' assistenza u ta' soluzzjoni tal-problemi u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 1024/2012 (ĠU L 295, 21.11.2018, p. 1).

17 L-Artikolu 3(1)(a) tar-Regolament (UE) 2021/1058 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ġunju 2021 dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali u l-Fond ta' Koeżjoni (ĠU L 231, 30.6.2021, p. 60).

18 L-Artikolu 8 tar-Regolament (UE) 2021/694 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Programm Ewropa Diġitali u li jħassar id-Deċiżjoni (UE) 2015/2240 (ĠU L 166, 11.5.2021, p. 1).

19 L-Artikolu 3 tar-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (ĠU L 57, 18.2.2021, p. 17).

tkabbir intelliġenti, sostenibbli u inklużiv, inkluż il-koeżjoni ekonomika, l-impjiegi, il-produttività, il-kompetittività, ir-riċerka, l-iżvilupp u l-innovazzjoni, u suq intern li jiffunzjona tajjeb b'SMEs b'saħħithom, dment li jkunu konformi mal-objettivi u l-kriterji tal-eliġibbiltà fihom.

(57) Fil-każ ta' nuqqas ta' qbil dwar it-termini u l-kundizzjonijiet tekniċi u kummerċjali waqt in-negozjati kummerċjali dwar l-aċċess għall-infrastruttura fiżika jew il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili, kull parti jenħtieġ li tkun tista' titlob lil korp nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim biex jimponi soluzzjoni fuq il-partijiet ħalli jkunu evitati rifjuti mhux ġustifikati li tiġi ssodisfata t-talba jew l-impożizzjoni ta' kundizzjonijiet mhux raġonevoli. Meta jiddetermina l-prezzijiet tal-għoti tal-aċċess għax-xogħlijiet ċivili kkoordinati jew għall-kondiviżjoni tal-kostijiet tagħhom, il-korp għas-soluzzjoni tat-tilwim jenħtieġ li jiżgura li l-fornitur tal-aċċess u l-operaturi tan-networks li jippjanaw xogħlijiet ċivili jkollhom opportunità ġusta biex jirkupraw il-kostijiet tagħhom imġarrba biex jipprovdu l-aċċess għall-infrastruttura fiżika tagħhom jew biex jikkoordinaw ix-xogħlijiet ċivili ppjanati tagħhom. Jenħtieġ li dan iqis il-gwida xierqa tal-Kummissjoni, kull kundizzjoni nazzjonali speċifika, kull struttura tariffarja stabbilita u kull impożizzjoni preċedenti ta' rimedji minn xi awtorità regolatorja nazzjonali. Il-korp għas-soluzzjoni tat-tilwim jenħtieġ li jqis ukoll l-impatt tal-aċċess mitlub jew tal-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili ppjanati fuq il-pjan tan-negozju tal-fornitur tal-aċċess jew tal-operaturi tan-networks li jippjanaw xogħlijiet ċivili, inkluż l-investimenti tagħhom magħmula jew ippjanati, b'mod partikolari l-investimenti fl-infrastruttura fiżika li għaliha tirreferi t-talba.

(58) Biex jevita d-dewmien fl-introduzzjoni tan-networks, il-korp nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim jenħtieġ li jsolvi t-tilwima fil-ħin u, fi kwalunkwe każ, fi żmien ***tliet (3)*** xhur minn meta jirċievi t-talba biex isolvi t-tilwima fil-każ tat-tilwim dwar l-aċċess għall-infrastruttura fiżika eżistenti, u fi żmien xahar wieħed (1) fejn tidħol it-trasparenza dwar l-infrastruttura fiżika, il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili ppjanati u t-trasparenza dwar ix-xogħlijiet ċivili ppjanati. Ċirkostanzi eċċezzjonali li jiġġustifikaw dewmien fis-soluzzjoni ta' tilwima jistgħu jkunu lil hinn mill-kontroll tal-korpi għas-soluzzjoni tat-tilwim, bħal nuqqas ta' informazzjoni jew dokumentazzjoni biżżejjed li tkun meħtieġa biex tittieħed deċiżjoni, inkluż il-fehmiet ta' awtoritajiet kompetenti oħra li jeħtieġ jiġu kkonsultati jew il-kumplessità qawwija

tal-fajl. ***F'każijiet eċċezzjonali u debitament sostanzjati, jenħtieġ li jkun possibbli li dawk l-iskadenzi jiġu estiżi b'perjodu massimu ta' xahar.***

(59) Meta jinqala' tilwim dwar l-aċċess għall-infrastruttura fiżika, ix-xogħlijiet ċivili ppjanati jew l-informazzjoni tagħhom biex jiġu introdotti networks b'kapaċità għolja ħafna, il-korp għas-soluzzjoni tat-tilwim jenħtieġ li jkollu s-setgħa li jsolvi dan it-tilwim b'deċiżjoni vinkolanti. Fi kwalunkwe każ, id-deċiżjonijiet ta' tali korp jenħtieġ li jkunu mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li xi parti tirreferi l-każ quddiem qorti jew twettaq mekkaniżmu ta' konċiljazzjoni preċedenti jew paralleli għas-soluzzjoni formali tat-tilwim, li jista' jieħu l-forma ta' medjazzjoni jew sessjoni addizzjonali ta' skambji. ***Sabiex jiġu żgurati t-trasparenza u l-prevedibbiltà u jissaħħu l-infurzar u l-fiduċja fil-mekkaniżmi għas-soluzzjoni tat-tilwim, il-korpi nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim jenħtieġ li jippubblikaw id-deċiżjonijiet tagħhom b'mod trasparenti u ċar permezz tal-punt ta' informazzjoni uniku filwaqt li jirrispettaw il-prinċipji tal-kunfidenzjalità u s-sigrieti kummerċjali.***

(60) F'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà, dan ir-Regolament jenħtieġ li jkun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-Istati Membri jallokaw kompiti regolatorji lill-aktar awtoritajiet adattati biex iwettquhom f'konformità mas-sistema kostituzzjonali nazzjonali tal-attribuzzjoni tal-kompetenzi u tas-setgħat u mar-rekwiżiti stabbiliti f'dan ir-Regolament. Biex jitnaqqas il-piż amministrattiv, l-Istati Membri jenħtieġ li jitħallew jaħtru korp eżistenti jew iżommu l-korpi kompetenti diġà maħtura skont id-Direttiva (UE) 2014/61/UE. L-informazzjoni dwar il-kompiti allokati lill-korp jew lill-korpi kompetenti jenħtieġ li tiġi ppubblikata tramite punt ta' informazzjoni uniku u tiġi notifikata lill-Kummissjoni, sakemm dan ma jkunx sar diġà skont id-Direttiva (UE) 2014/61/UE. Id-diskrezzjoni li għandhom l-Istati Membri biex jallokaw il-funzjonijiet tal-punt ta' informazzjoni uniku lil aktar minn korp kompetenti wieħed, jenħtieġ li ma tkunx taffettwa l-abbiltà tagħhom li jaqdu dawk il-funzjonijiet b'mod effettiv.

(61) Il-korp nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim maħtur u l-korp kompetenti li jwettaq il-funzjonijiet tal-punt ta' informazzjoni uniku jenħtieġ li jiżguraw l-imparzjalità, l-indipendenza ***politika skont id-Direttiva (UE) 2018/1972*** u s-separazzjoni strutturali lejn il-partijiet involuti, filwaqt li jeżerċitaw is-setgħat tagħhom b'mod imparzjali, trasparenti u fil-ħin; u jkollhom il-kompetenzi u r-riżorsi xierqa.

(62) L-Istati Membri jenħtieġ li jipprevedu penali xierqa, effettivi, proporzjonati u dissważivi fil-każ ta' nuqqas ta' konformità ma' dan ir-Regolament jew ma' deċiżjoni vinkolanti adottata mill-korpi kompetenti, inkluż meta operatur tan-network jew korp tas-settur pubbliku jipprovdi konxjament jew b'mod gravi u negliġenti informazzjoni qarrieqa, żbaljata jew mhux kompluta tramite punt ta' informazzjoni uniku.

(63) Billi l-objettivi ta' dan ir-Regolament li għandhom l-għan li jiffaċilitaw l-introduzzjoni ta' infrastrutturi fiżiċi adattati għan-networks b'kapaċità għolja ħafna madwar l-Unjoni ma jistgħux jintlaħqu biżżejjed mill-Istati Membri minħabba approċċi diverġenti persistenti, kif ukoll it-traspożizzjoni bil-mod u ineffettiva tad-Direttiva 2014/61/UE, iżda pjuttost jistgħu, minħabba l-iskala tal-introduzzjoni tan-networks u l-investimenti meħtieġa, jintlaħqu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-TUE. F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak meħtieġ biex jintlaħqu dawk l-objettivi.

(64) Dan ir-Regolament jirrispetta d-drittijiet fundamentali u josserva l-prinċipji rikonoxxuti fil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, b'mod partikolari dan ir-Regolament għandu l-għan li jiżgura rispett sħiħ tad-dritt għall-ħajja privata u l-protezzjoni tas-sigrieti kummerċjali, il-libertà ta' intrapriża, id-dritt għal proprjetà u d-dritt għal rimedju effettiv. Dan ir-Regolament irid jiġi applikat f'konformità ma' dawk id-drittijiet u l-prinċipji.

(65) Dan ir-Regolament jinkludi dispożizzjonijiet li jkopru l-oqsma kollha tas-sustanzi koperti mid-Direttiva 2014/61/UE, li għalhekk jenħtieġ li jitħassru.

(66) Bejn ***id-dati tad-dħul*** fis-seħħ u ***tal-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament*** hemm perjodu ta' sitt xhur biex l-Istati Membri jkollhom biżżejjed żmien biex jiżguraw li l-leġiżlazzjoni nazzjonali tagħhom ma jkun fiha l-ebda ostaklu għall-applikazzjoni uniformi u effettiva ta' dan ir-Regolament. Il-perjodu ta' sitt (6) xhur hu mingħajr preġudizzju għar-regoli speċifiċi f'dan ir-Regolament dwar l-applikazzjoni mdewma ta' dispożizzjonijiet speċifiċi kif speċifikat fih. L-Istati Membri jeħtiġilhom jirtiraw id-dispożizzjonijiet nazzjonali li jikkoinċidu ma' dan ir-Regolament jew li jikkontradixxu dan sal-mument meta jibda japplika. Fir-rigward tal-adozzjoni ta' leġiżlazzjoni ġdida tul dan il-perjodu, jirriżulta mill-Artikolu 4(3) tat-TUE li l-Istati

Membri għandhom id-dmir ta' kooperazzjoni sinċiera li ma jiħdux azzjoni kunfliġġenti mar-regoli legali prospettivi tal-Unjoni,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Suġġett u kamp ta' applikazzjoni

1. Dan ir-Regolament għandu l-għan li jiffaċilita u jistimula l-introduzzjoni tan-networks b'kapaċità għolja ħafna billi jippromwovi l-użu konġunt tal-infrastruttura fiżika eżistenti u billi jippermetti introduzzjoni aktar effiċjenti tal-infrastruttura fiżika ġdida biex dawn in-networks ikunu jistgħu jiġu introdotti aktar malajr u b'inqas kostijiet.

2. Jekk kwalunkwe dispożizzjoni ta' dan ir-Regolament tkun kunfliġġenti għal xi dispożizzjoni tad-Direttiva (UE) 2018/1972***,*** tad-Direttiva 2002/2022/KE ***jew tad-Direttiva (UE) 2022/2555,*** għandha tipprevali d-dispożizzjoni rilevanti ta' dawk id-Direttivi.

3. L-Istati Membri jistgħu jżommu jew jintroduċu miżuri f'konformità mal-liġi tal-Unjoni li jinkludu dispożizzjonijiet aktar dettaljati***, li jikkomplementaw jew imorru lil hinn mid-drittijiet u l-obbligi*** minn dawk stabbiliti f'dan ir-Regolament meta dawn isiru bil-ħsieb li jippromwovu l-użu konġunt tal-infrastruttura fiżika eżistenti jew jippermettu introduzzjoni aktar effiċjenti ta' infrastruttura fiżika ġdida.

4. ***B'deroga mill-paragrafu*** 3 ***ta' dan l-Artikolu***, l-Istati Membri ma għandhomx iżommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet diverġenti fil-liġi nazzjonali tagħhom minn dawk stabbiliti fl-Artikolu 3(3) u (6), fl-Artikolu 4(4), fl-Artikolu 5(2)***, it-tieni subparagrafu*** u (4), fl-Artikolu 6(2)***, fl-Artikolu 7(1***), u fl-Artikolu 8(7) u (8).

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, japplikaw id-definizzjonijiet tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

Japplikaw ukoll id-definizzjonijiet li ġejjin:

(1) "operatur tan-network" tfisser:

(a) operatur kif definit fl-Artikolu 2, il-punt (29) tad-Direttiva (UE) 2018/1972;

(b) impriża li tipprovdi infrastruttura fiżika maħsuba biex tipprovdi:

(i) servizz tal-produzzjoni, tat-trasport jew tad-distribuzzjoni ta':

- il-gass;
- l-elettriku, inkluż it-tidwil pubbliku;
- it-tisħin;
- l-ilma, inkluż ir-rimi jew it-trattament tal-ilma mormi u tad-drenaġġ, u s-sistemi tad-drenaġġ;

(ii) servizzi tat-trasport, inkluż linji ferrovjarji, toroq, ***mini,*** portijiet u ajruporti;

(1a) "network b'kapaċità għolja ħafna" tfisser network b'kapaċità kbira ħafna kif definit fl-Artikolu 2, il-punt (2), tad-Direttiva (UE) 2018/1972;

(2) "infrastruttura fiżika" tfisser:

(a) kwalunkwe element tan-network li hu maħsub biex jilqa' elementi oħra tan-network bla ma jsir element attiv tan-network innifsu, bħal pajpijiet, arbli, kanali, toqob u kaxxetti tal-ispezzjoni, kaxxi, installazzjonijiet tal-antenni u torrijiet, kif ukoll il-bini jew id-daħliet għall-bini, ***inklużi l-bjut, il-partijiet tal-faċċata*** u kull assi ieħor, inkluża l-għamara tat-toroq, bħall-arbli tad-dawl, is-sinjali tat-triq, id-dwal tat-traffiku, il-billboards, il-waqfiet tal-karozzi tal-linja u tat-tramm u l-istazzjonijiet tal-metrò;

(b) meta ma jkunux parti minn network u jkunu proprjetà ta' korpi tas-settur pubbliku jew ikkontrollati minnhom: il-bini jew id-daħliet għall-bini, ***inklużi l-bjut, il-partijiet tal-faċċata*** u kwalunkwe assi ieħor, inkluża l-għamara tat-toroq, bħall-arbli tad-dawl, is-sinjali tat-triq, id-dwal tat-traffiku, il-billboards, il-waqfiet tal-karozzi tal-linja u tat-tramm, u l-istazzjonijiet tal-metrò.

Il-kejbils, inkluż il-fibra skura, u l-elementi tan-networks użati għall-forniment tal-ilma għall-konsum mill-bniedem kif definit fl-Artikolu 2, il-punt (1), tad-Direttiva (UE) 2020/2184 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[20] mhumiex infrastruttura fiżika skont it-tifsira ta' dan ir-

[20] Id-Direttiva (UE) 2020/2184 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 2020 dwar il-kwalità tal-ilma maħsub għall-konsum mill-bniedem (ĠU L 435, 23.12.2020, p. 1).

Regolament;

(3) “xogħlijiet ċivili” tfisser l-eżiti ta’ xogħlijiet tal-bini jew tal-inġinerija ċivili meħuda kollha flimkien li minnhom infushom ikunu biżżejjed biex titwettaq funzjoni ekonomika jew teknika u li jinvolvu element wieħed jew aktar ta’ infrastruttura fiżika;

(4) “korp tas-settur pubbliku” tfisser awtorità tal-Istat, reġjonali jew lokali, korp regolat mil-liġi pubblika jew assoċjazzjoni maħluqa minn awtorità waħda jew bosta awtoritajiet bħal dawn, ▌korp wieħed jew bosta korpi bħal dawn regolati mil-liġi pubblika;

(5) “korpi regolati mil-liġi pubblika” tfisser korpi li għandhom il-karatteristiċi kollha li ġejjin:

(a) huma stabbiliti bl-iskop speċifiku li jissodisfaw il-ħtiġijiet fl-interess ġenerali, li ma jkollhomx karattru industrijali jew kummerċjali;

(b) ikollhom personalità ġuridika;

(c) huma ffinanzjati, għalkollox jew ħafna minnhom, mill-awtoritajiet tal-Istat, reġjonali jew lokali, jew minn korpi oħra regolati mil-liġi pubblika; jew huma soġġetti għal superviżjoni maniġerjali minn dawk l-awtoritajiet jew il-korpi; jew ikollhom bord amministrattiv, maniġerjali jew superviżorju, li aktar minn nofs il-membri tiegħu jinħatru mill-awtoritajiet tal-Istat, reġjonali jew lokali, jew minn korpi oħra regolati mil-liġi pubblika;

(6) “infrastruttura fiżika ġol-bini” tfisser infrastruttura fiżika jew installazzjonijiet fiżiċi fil-post tal-utent finali, inkluż elementi bi sjieda konġunta, maħsuba biex jilqgħu networks tal-aċċess bil-fili u/jew bla fili, meta dawk in-networks tal-aċċess ikunu kapaċi jwasslu servizzi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi u jgħaqqdu l-punt tal-aċċess tal-bini mal-punt tat-terminazzjoni tan-network;

(7) “wajers tal-fibra ġol-bini” tfisser kejbils tal-fibra ottika fil-post tal-utent finali, inkluż elementi bi sjieda konġunta, maħsuba biex iwasslu servizzi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi u jgħaqqdu l-punt tal-aċċess tal-bini mal-punt tat-terminazzjoni tan-network;

(8) “infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra” tfisser infrastruttura fiżika ġol-bini maħsuba biex tilqa’ elementi tal-fibra ottika;

(9) “xogħlijiet kbar ta’ rinnovazzjoni” tfisser xogħlijiet ta’ bini jew ta’ inġinerija ċivili fil-post tal-utent finali li jinkludu modifiki strutturali tal-infrastruttura fiżika ġol-bini kollha jew ta’ parti sinifikanti minnha u li jeħtieġu permess tal-bini;

(10) “permess” tfisser deċiżjoni espliċita jew impliċita jew sett ta’ deċiżjonijiet meħuda simultanjament jew suċċessivament minn awtorità kompetenti waħda jew aktar li huma meħtieġa biex impriża twettaq xogħlijiet tal-kostruzzjoni jew tal-inġinerija ċivili meħtieġa għall-introduzzjoni tal-elementi tan-networks b’kapaċità għolja ħafna;

(11) “punt tal-aċċess” tfisser punt fiżiku, li jkun jinsab ġol-bini jew barra l-bini, aċċessibbli għal impriża waħda jew aktar li jipprovdu jew li huma awtorizzati biex jipprovdu networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi, fejn issir disponibbli konnessjoni mal-infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra.

(11a) ***“drittijiet ta’ passaġġ” tfisser drittijiet mogħtija skont l-Artikolu 43(1) tad-Direttiva (UE) 2018/1972;***

Artikolu 3

Aċċess għall-infrastruttura fiżika eżistenti

1. ***L-operaturi tan-network jew*** il-korpi tas-settur pubbliku li jkunu sidien tal-infrastruttura fiżika jew li jikkontrollawha ▌għandhom jissodisfaw it-talbiet raġonevoli kollha ***bil-miktub tal-operaturi*** tal-aċċess għal dik l-infrastruttura fiżika b’termini u kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli, inkluż il-prezz, biex jiġu introdotti elementi ta’ networks b’kapaċità għolja ħafna jew faċilitajiet assoċjati. Il-korpi tas-settur pubbliku li jkunu sidien tal-infrastruttura fiżika jew li jikkontrollawha għandhom jissodisfaw it-talbiet raġonevoli kollha tal-aċċess ukoll b’termini u kundizzjonijiet nondiskriminatorji. Tali talbiet bil-miktub għandhom jispeċifikaw l-elementi tal-infrastruttura fiżika li għaliha jintalab l-aċċess, u jkunu jinkludu t-tul tal-perjodu speċifiku.

1a. ***Fejn meħtieġ biex tiġi żgurata l-kontinwità tas-servizz tal-komunikazzjoni elettronika, is-sidien tal-art fejn il-faċilitajiet assoċjati jkunu ġew installati bil-ħsieb li jiġu introdotti elementi ta’ networks b’kapaċità għolja ħafna, għandhom jinnegozjaw mal-impriżi li jipprovdu jew li huma awtorizzati li jipprovdu dawk il-faċilitajiet assoċjati b’termini u kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli, u f’konformità***

mal-liġi kuntrattwali nazzjonali, dwar l-aċċess għal tali art, inkluż il-prezz għal tali aċċess.

1b. Is-sidien ta' binjiet privati li jintużaw esklużivament għal skopijiet kummerċjali privati, li mhumiex parti minn network, għandhom jissodisfaw ukoll talbiet raġonevoli tal-aċċess għal dawk il-binjiet, inklużi l-bjut ta' dawk il-binjiet, bil-ħsieb li jiġu installati elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna jew faċilitajiet assoċjati b'termini u kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli, inkluż fir-rigward tal-prezz għal tali aċċess, fejn:

(a) ma jkun hemm l-ebda network b'kapaċità għolja ħafna introdott fiż-żona u ma tkun saret l-ebda talba tal-aċċess u ma jkun hemm l-ebda pjan ippruvat li se jiġi introdott tali network fi żmien sena mill-mument meta l-operatur tan-network ikun beħsiebu jitlob aċċess;

(b) ma jkun hemm l-ebda infrastruttura fiżika eżistenti fiż-żona li għaliha ntalab l-aċċess, li hija proprjetà ta' operaturi tan-network jew korpi tas-settur pubbliku jew ikkontrollata minnhom u li hija teknikament adatta biex tilqa' elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna; jew

(c) l-operatur li jagħmel it-talba jagħti prova li ma rnexxilux jikseb għajnuna mill-Istat biex jintroduċi infrastruttura fiżika f'dik iż-żona, jew li ma sabx koinvestitur xieraq biex jintroduċi infrastruttura fiżika fiż-żona li għaliha ntalab l-aċċess.

Dan il-paragrafu għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Istati Membri li jespandu l-obbligu li jissodisfaw talbiet raġonevoli tal-aċċess għal infrastruttura fiżika għal binijiet li mhumiex parti min-network.

2. Meta jiġu biex jiddeterminaw il-prezzijiet bħala parti minn termini u kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli għall-għoti tal-aċċess, ***u sabiex jiġu evitati prezzijiet eċċessivi,*** l-operaturi tan-networks u l-korpi tas-settur pubbliku li jkunu sidien tal-infrastruttura fiżika jew li jikkontrollawha għandhom iqisu dawn li ġejjin:

(a) il-ħtieġa li jkun żgurat li l-fornitur tal-aċċess ikollu opportunità ġusta biex jirkupra l-kostijiet li jġarrab biex jipprovdi aċċess għall-infrastruttura fiżika tiegħu, filwaqt li jitqiesu l-kundizzjonijiet nazzjonali speċifiċi***, il-mudelli tan-negozju differenti,*** u kwalunkwe struttura tariffarja stabbilita biex tingħata

opportunità ġusta għall-irkupru tal-kostijiet; fil-każ tan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi, għandu jitqies ukoll kull rimedju impost minn awtorità regolatorja nazzjonali.

(b) l-impatt tal-aċċess mitlub fuq il-pjan tan-negozju tal-fornitur tal-aċċess, inkluż l-investimenti fl-infrastruttura fiżika li għaliha jkun intalab l-aċċess***, kif ukoll il-ħtieġa li jiġi żgurat li l-fornitur tal-aċċess ikollu redditu ġust fuq l-investiment, li jirrifletti l-kundizzjonijiet rilevanti tas-suq u, b'mod partikolari fil-każ tal-fornituri tal-faċilitajiet assoċjati, il-mudelli tan-negozju differenti tagħhom***.

(c) fil-każ speċifiku tal-aċċess għall-infrastruttura fiżika tal-operaturi, il-vijabbiltà ekonomika ta' dawk l-investimenti abbażi tal-profil tar-riskju tagħhom, kull skeda taż-żmien għar-redditu fuq l-investiment, kull impatt tal-aċċess fuq il-kompetizzjoni downstream u allura fuq il-prezzijiet u r-redditu fuq l-investiment, kull deprezzament tal-assi tan-network fil-mument tat-talba tal-aċċess, kull argument għall-vijabbiltà li jsostni l-investiment fil-mument meta jkun sar, b'mod partikolari fl-infrastrutturi fiżiċi użati għall-forniment tal-konnettività, u kull possibbiltà offruta qabel lill-persuna li tfittex l-aċċess biex tinvesti b'mod konġunt fl-introduzzjoni tal-infrastruttura fiżika, notevolment skont l-Artikolu 76 tad-Direttiva (UE) 2018/1972, jew għal introduzzjoni konġunta magħha.

(ca) kwalunkwe kost addizzjonali ta' manutenzjoni u adattament li jirriżulta mill-għoti ta' aċċess għall-infrastruttura rilevanti.

2a. Il-paragrafu 2 ma għandux japplika għal faċilitajiet assoċjati meta joperaw bħala mudell bl-ingrossa biss li joffri aċċess fiżiku lil aktar minn impriża ospitanti waħda li jipprovdu jew li huma awtorizzati li jipprovdu networks elettroniċi pubbliċi, sakemm l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali ma jiġġustifikawx, abbażi ta' analiżi tas-suq, il-ħtieġa li jiġu imposti rimedji tas-suq.

3. L-operaturi tan-networks u l-korpi tas-settur pubbliku li jkunu sidien tal-infrastruttura fiżika jew li jikkontrollawha jistgħu jirrifjutaw l-aċċess għal infrastruttura fiżika speċifika abbażi ta' waħda jew aktar ***mir-raġunijiet*** li ġejjin:

(a) hemm nuqqas ta' adegwatezza teknika tal-infrastruttura fiżika li għaliha jkun intalab aċċess biex tilqa' xi wieħed mill-elementi tan-networks b'kapaċità għolja

ħafna msemmija fil-paragrafu 2;

(b) hemm nuqqas ta' disponibbiltà ta' spazju biex jilqa' l-elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew tal-faċilitajiet assoċjati msemmija fil-paragrafu 2, inkluż wara li tkun tqieset il-ħtieġa futura għall-ispazju tal-fornitur tal-aċċess murija b'suffiċjenza;

(c) l-eżistenza ta' tħassib dwar is-sikurezza u s-saħħa pubblika;

(d) tħassib għall-integrità u s-sigurtà ta' kwalunkwe network, b'mod partikolari l-infrastruttura nazzjonali kritika;

(e) ir-riskju ta' interferenzi serji tas-servizzi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi ppjanati mal-forniment ta' servizzi oħra fuq l-istess infrastruttura fiżika; jew

(f) id-disponibbiltà ta' mezzi alternattivi vijabbli tal-aċċess fiżiku bl-ingrossa għan-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi pprovduti mill-istess operatur tan-network u adattati għall-forniment tan-networks b'kapaċità għolja ħafna, dment li dan l-aċċess jiġi offrut b'termini u kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli;

(fa) id-disponibbiltà ta' mezzi alternattivi vijabbli ta' aċċess fiżiku għal networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi miftuħa u nondiskriminatorji, li:

(i) jinsabu f'żoni rurali jew imbiegħda,

(ii) huma operati fuq bażi ta' bejgħ bl-ingrossa biss,

(iii) huma proprjetà ta' korpi tas-settur pubbliku jew ikkontrollati minnhom, u

(iv) huma xierqa għall-forniment ta' networks b'kapaċità għolja ħafna, dment li tali aċċess jiġi offrut skont termini u kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli.

Meta l-għoti tal-aċċess jiġi rifjutat, l-operatur tan-network jew il-korp tas-settur pubbliku li jkun sid tal-infrastruttura fiżika jew li jikkontrollaha għandu jibgħat lill-persuna li tfittex l-aċċess, bil-miktub, ir-raġunijiet speċifiċi u dettaljati għal dak ir-rifjut fi żmien xahar wieħed (1) mid-data tal-wasla tat-talba sħiħa tal-aċċess.

4. L-Istati Membri ***għandhom*** jistabbilixxu korp biex jikkoordina t-talbiet tal-aċċess għall-infrastruttura fiżika li tkun il-proprjetà ta' korpi tas-settur pubbliku jew

ikkontrollata minnhom, jipprovdu pariri legali u tekniċi permezz tan-negozjar ta' termini u kundizzjonijiet tal-aċċess, ***inkluż fir-rigward tal-aċċess għall-art,*** u jiffaċilitaw l-għoti tal-informazzjoni tramite punt ta' informazzjoni uniku kif imsemmi fl-Artikolu 10.

5. L-infrastruttura fiżika li diġà hi soġġetta għall-obbligi tal-aċċess imposti mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali skont id-Direttiva (UE) 2018/1972 jew li tirriżulta mill-applikazzjoni tar-regoli tal-Unjoni dwar l-għajnuna mill-Istat ma għandhiex tkun soġġetta għall-obbligi stabbiliti fil-paragrafi 2, 3 u 4, sakemm dawk l-obbligi tal-aċċess ikunu fis-seħħ.

6. Il-korpi tas-settur pubbliku li jkunu sidien ta' binjiet jew ta' ċerti kategoriji tal-binjiet, jew li jikkontrollawhom, ma jistgħux japplikaw il-paragrafi 1, 2 u 3 għal dawk il-binjiet jew dawk il-kategoriji tal-binjiet minħabba raġunijiet ta' valur arkitettoniku, storiku, reliġjuż jew naturali, jew minħabba raġunijiet ta' sigurtà pubblika, sikurezza u saħħa. L-Istati Membri ***u l-awtoritajiet reġjonali u lokali*** għandhom jidentifikaw tali binjiet jew tali kategoriji tal-binjiet fit-territorji tagħhom abbażi ta' raġunijiet debitament ***sostanzjati*** u proporzjonati. L-informazzjoni dwar dawn il-binjiet jew dawn il-kategoriji tal-binjiet għandha tiġi ppubblikata tramite punt ta' informazzjoni uniku u tiġi notifikata lill-Kummissjoni.

7. L-operaturi għandu jkollhom id-dritt li joffru aċċess għall-infrastruttura fiżika tagħhom għall-fini tal-introduzzjoni tan-networks, għajr in-networks tal-komunikazzjonijiet elettroniċi jew il-faċilitajiet assoċjati.

8. ***Minkejja l-paragrafu 1b, dan*** l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-dritt għall-proprjetà tas-sid tal-infrastruttura fiżika meta l-operatur tan-network jew il-korp tas-settur pubbliku ma jkunx is-sid, jew għad-dritt għall-proprjetà ta' partijiet terzi oħra, bħas-sidien tal-artijiet u s-sidien ta' proprjetà privata.

9. Wara li tkun ikkonsultat lill-partijiet ikkonċernati, lill-korpi nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim u lil korpi jew aġenziji kompetenti oħra tal-Unjoni fis-setturi rilevanti, kif xieraq, ***u tkun qieset il-prinċipji stabbiliti sew u s-sitwazzjoni distinta fost l-Istati Membri,*** il-Kummissjoni ***għandha***, b'kooperazzjoni mill-qrib mal-BEREC, tipprovdi gwida dwar l-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu ***sa ... [id-data tal-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament]***.

Artikolu 4

Trasparenza dwar l-infrastruttura fiżika

1. Biex jitlob aċċess għall-infrastruttura fiżika f'konformità mal-Artikolu 3, kwalunkwe operatur għandu jkollu d-dritt ta' aċċess, meta jitolbu, għall-informazzjoni minima li ġejja dwar l-infrastruttura fiżika eżistenti b'format elettroniku tramite punt ta' informazzjoni uniku:

(a) il-post u r-rotta ġeoreferenzjati;

(b) it-tip u l-użu attwali tal-infrastruttura;

(c) punt tal-kuntatt.

Din l-informazzjoni minima għandha tkun aċċessibbli minnufih, b'termini proporzjonati, nondiskriminatorji u trasparenti u, fi kwalunkwe każ, fi żmien 15-il jum minn meta tiġi sottomessa t-talba għall-informazzjoni.

Kwalunkwe operatur li jitlob aċċess għall-informazzjoni skont dan l-Artikolu għandu jispeċifika ż-żona fejn ikun beħsiebu jintroduċu l-elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew il-faċilitajiet assoċjati.

L-aċċess għall-informazzjoni minima jista' jkun limitat biss meta meħtieġ biex jiġu żgurati s-sigurtà ta' ċerti binjiet li jkunu proprjetà ta' korpi tas-settur pubbliku jew ikkontrollati minnhom, is-sigurtà tan-networks u l-integrità tagħhom, is-sigurtà nazzjonali, is-saħħa jew is-sikurezza pubblika, jew minħabba raġunijiet ta' kunfidenzjalità jew sigrieti kummerċjali u operattivi.

1a. Minbarra l-informazzjoni minima msemmija fil-paragrafu 1, l-ewwel subparagrafu, l-Istati Membri jistgħu jirrikjedu informazzjoni dwar l-infrastruttura fiżika eżistenti bħal informazzjoni dwar il-livell ta' okkupazzjoni tal-infrastruttura fiżika.

2. L-operaturi tan-networks***, inklużi l-operaturi tan-network tal-komunikazzjonijiet elettroniċi*** u l-korpi tas-settur pubbliku għandhom jagħmlu disponibbli ***mill-inqas*** l-informazzjoni minima msemmija fil-paragrafu 1, ***u meta applikabbli, bħala informazzjoni addizzjonali msemmija fil-paragrafu 1a*** tramite l-punt ta' informazzjoni uniku u b'format elettroniku, sa [DATA TAD-DĦUL FIS-SEĦĦ + 12-IL XAHAR]. Bl-istess kundizzjonijiet, l-operaturi tan-networks u l-korpi tas-settur

pubbliku għandhom jagħmlu disponibbli minnufih kull aġġornament għal dik l-informazzjoni u kull informazzjoni minima ġdida msemmija fil-paragrafu 1.

2a. ***B'deroga mill-paragrafu 2, Stat Membru jista', f'każijiet debitament sostanzjati, jestendi l-iskadenza msemmija f'dak il-paragrafu għal korpi speċifikati tas-settur pubbliku. Kwalunkwe estensjoni bħal din għandha tingħata darba biss u għall-iqsar żmien possibbli u ma għandhiex taqbeż it-tliet xhur. Meta jestendi l-iskadenza, l-Istat Membru għandu jistabbilixxi pjan direzzjonali bi skadenzi stretti biex l-informazzjoni minima msemmija fil-paragrafu 1 issir disponibbli permezz tal-punt ta' informazzjoni uniku u f'format elettroniku. Dawk l-eċċezzjonijiet u l-pjanijiet direzzjonali għandhom jiġu ppubblikati minn qabel permezz tal-punt ta' informazzjoni uniku.***

3. L-operaturi tan-networks u l-korpi tas-settur pubbliku għandhom jissodisfaw it-talbiet raġonevoli għal stħarriġiet fuq il-post ta' elementi speċifiċi tal-infrastruttura fiżika tagħhom meta ssir talba speċifika ***bil-miktub*** minn operatur. Tali talbiet għandhom jispeċifikaw l-elementi tal-infrastruttura fiżika kkonċernata biex jiġu introdotti l-elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew il-faċilitajiet assoċjati. L-istħarriġiet fuq il-post tal-elementi speċifikati tal-infrastruttura fiżika għandu jingħata b'termini proporzjonati, nondiskriminatorji u trasparenti fi żmien xahar wieħed (1) mid-data tal-wasla tat-talba, soġġett għal-limitazzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 1, ir-raba' subparagrafu.

4. Il-paragrafi 1, 2 u 3 ma hemmx bżonn li jkunu japplikaw għall-infrastruttura nazzjonali kritika, kif definit fil-liġi nazzjonali.

Il-paragrafi 1, 2 u 3 ma għandhomx japplikaw:

(a) fil-każ tal-infrastruttura fiżika li mhix adattata teknikament għall-introduzzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna jew il-faċilitajiet assoċjati; jew

(b) f'każijiet speċifiċi meta l-obbligu li tingħata informazzjoni dwar ċerta infrastruttura fiżika eżistenti skont il-paragrafu 1, l-ewwel subparagrafu, ikun sproporzjonat, abbażi ta' analiżi dettaljata tal-kostbenefiċċji mwettqa mill-Istati Membri u ▌ konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati.

Kwalunkwe ***kategorija eċċezzjonali*** bħal din għandha tiġi ppubblikata tramite punt ta' informazzjoni uniku u tiġi notifikata lill-Kummissjoni.

5. L-operaturi li jiksbu aċċess għall-informazzjoni skont dan l-Artikolu għandhom jieħdu miżuri xierqa biex jiżguraw ir-rispett għall-kunfidenzjalità u għas-sigrieti kummerċjali u operattivi. ***Għal dak il-għan, huma għandhom jintrabtu bil-miktub li jżommu l-informazzjoni kunfidenzjali u li jużawha biss għall-fini tal-introduzzjoni tan-networks tagħhom.***

Artikolu 5

Koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili

1. Kwalunkwe operatur tan-network għandu jkollu d-dritt li jinnegozja ftehimiet dwar il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili, inkluż dwar it-tqassim proporzjonat tal-kostijiet, ma' operaturi oħra bil-ħsieb li jiġu introdotti elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew l-faċilitajiet assoċjati.

2. Meta jwettaq jew jippjana li jwettaq, direttament jew indirettament, xogħlijiet ċivili ffinanzjati għalkollox jew parzjalment b'mezzi pubbliċi, kwalunkwe operatur tan-network ***jew korp tas-settur pubbliku*** għandu jissodisfa kwalunkwe talba raġonevoli bil-miktub għal koordinazzjoni ta' dawk ix-xogħlijiet ċivili b'termini trasparenti u nondiskriminatorji li jagħmlu l-operaturi biex jiġu introdotti elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew il-faċilitajiet assoċjati.

Tali talbiet għandhom jiġu ssodisfati dment li jiġu ssodisfati wkoll l-kundizzjonijiet kumulattivi li ġejjin:

(a) ma jkunux jinvolvu kostijiet addizzjonali irrekuperabbli, inkluż dawk ikkawżati minn dewmien addizzjonali, għall-operatur tan-network li inizjalment kien ippreveda x-xogħlijiet ċivili inkwistjoni, mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li jintlaħaq qbil dwar it-tqassim proporzjonat tal-kostijiet bejn il-partijiet ikkonċernati;

(b) l-operatur tan-network li inizjalment kien ippreveda x-xogħlijiet ċivili jibqa' jkollu kontroll tal-koordinazzjoni tax-xogħlijiet;

(c) it-talba tal-koordinazzjoni tiġi ppreżentata mill-aktar fis possibbli u, meta jkun meħtieġ permess, fi żmien xahrejn (2) qabel is-sottomissjoni tal-proġett finali lill-awtoritajiet kompetenti tal-għoti tal-permessi.

3. Talba tal-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili magħmula minn impriża li tipprovdi jew li hi awtorizzata tipprovdi networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi lil impriża li tipprovdi jew li hi awtorizzata tipprovdi networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi tista' titqies mhux raġonevoli meta jiġu ssodisfati ż-żewġ kundizzjonijiet li ġejjin:

(a) it-talba tikkonċerna żona li kienet soġġetta għal xi waħda minn dawn:

(i) previżjoni tal-ilħuq minn networks tal-broadband, inkluż minn networks b'kapaċità għolja ħafna skont l-Artikolu 22(1) tad-Direttiva (UE) 2018/1972;

(ii) stedina biex tiġi dikjarata l-intenzjoni li jiġu introdotti networks b'kapaċità għolja ħafna skont l-Artikolu 22(3) tad-Direttiva (UE) 2018/1972;

(iii) konsultazzjoni pubblika għall-applikazzjoni tar-regoli tal-Unjoni dwar l-għajnuna mill-Istat;

(b) l-impriża rikjedenti naqset milli tesprimi l-intenzjoni tagħha li tintroduċi networks b'kapaċità għolja ħafna fiż-żona msemmija fil-punt (a) b'xi waħda mill-aktar proċeduri riċenti minn dawk elenkati f'dak il-punt li jkopru l-perjodu li matulu ssir it-talba tal-koordinazzjoni.

Talba tal-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili li ssir minn impriża li tipprovdi jew li hi awtorizzata li tipprovdi networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi lil impriża li tkun proprjetà ta' korpi tas-settur pubbliku jew ikkontrollata minnhom u li tipprovdi jew hi awtorizzata li tipprovdi networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi tista' titqies bħala mhux raġonevoli meta x-xogħlijiet ċivili jikkontribwixxu għall-introduzzjoni ta' network b'kapaċità għolja ħafna b'aċċess miftuħ, nondiskriminatorju li jissodisfa l-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 3(3), il-punt (fa).

Jekk talba għal koordinazzjoni titqies mhux raġonevoli abbażi tal-ewwel ***subparagrafu***, ***l-operaturi li huma totalment jew parzjalment iffinanzjati mill-pubbliku li jipprovdu jew li huma awtorizzati jipprovdu*** networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi li ***jirrifjutaw*** il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili ***għandhom jintroduċi*** infrastruttura fiżika b'kapaċità biżżejjed biex takkomoda l-ħtiġijiet raġonevoli futuri possibbli tal-aċċess tal-partijiet terzi.

4. Il-paragrafi 2 u 3 ma hemmx bżonn li jkunu japplikaw għax-xogħlijiet ċivili b'ambitu limitat, mil-lat ta' valur, daqs jew durata, jew għall-infrastruttura nazzjonali kritika. L-Istati Membri għandhom jidentifikaw it-tip tax-xogħlijiet ċivili meqjusa b'ambitu limitat jew relatati mal-infrastruttura nazzjonali kritika abbażi ta' raġunijiet debitament ***sostanzjati*** u proporzjonati. L-informazzjoni dwar dawn it-tipi ta' xogħlijiet ċivili għandha tiġi ppubblikata tramite punt ta' informazzjoni uniku u tiġi notifikata lill-Kummissjoni.

5. Wara li tkun ikkonsultat lill-partijiet ikkonċernati, lill-korpi nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim u lil korpi jew aġenziji kompetenti oħra tal-Unjoni fis-setturi rilevanti, kif xieraq, ***u wara li tkun qieset il-prinċipji stabbiliti sew u s-sitwazzjonijiet speċifiċi ta' kull Stat Membru,*** il-Kummissjoni tista', b'kooperazzjoni mill-qrib mal-BEREC, tipprovdi gwida dwar l-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 6

Trasparenza fix-xogħlijiet ċivili ppjanati

1. Biex jiġu nnegozjati ftehimiet dwar il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili msemmija fl-Artikolu 5, kwalunkwe operatur tan-network għandu jagħmel disponibbli b'format elettroniku tramite punt ta' informazzjoni uniku, l-informazzjoni minima li ġejja:

(a) il-post ġeoreferenzjat u t-tip ta' xogħlijiet;

(b) l-elementi tan-networks involuti;

(c) id-data stmata għall-bidu tax-xogħlijiet u d-durata tagħhom;

(d) id-data stmata għas-sottomissjoni tal-proġett finali lill-awtoritajiet kompetenti għall-għoti tal-permessi, meta applikabbli;

(e) punt tal-kuntatt.

L-operatur tan-networks għandu jagħmel disponibbli ***minn qabel*** l-informazzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu għax-xogħlijiet ċivili ppjanati relatati mal-infrastruttura fiżika tiegħu. Dan irid isir malli l-informazzjoni tkun disponibbli għall-operatur tan-network u, fi kwalunkwe każ u meta jkun previst xi permess, fi żmien tliet (3) xhur qabel ma l-applikazzjoni għall-permess tiġi sottomessa l-ewwel darba lill-awtoritajiet kompetenti.

L-operaturi għandu jkollhom id-dritt ta' aċċess għall-informazzjoni minima msemmija

fl-ewwel subparagrafu b'format elettroniku, fuq talba ***motivata***, tramite l-punt ta' informazzjoni uniku. It-talba tal-aċċess għall-informazzjoni għandha tispeċifika ż-żona fejn l-operatur rikjedenti jkun beħsiebu jintroduċi l-elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew il-faċilitajiet assoċjati. Fi żmien ġimgħa waħda (1) mid-data tal-wasla tat-talba tal-informazzjoni, l-informazzjoni mitluba għandha ssir disponibbli b'termini proporzjonati, nondiskriminatorji u trasparenti. L-aċċess għall-informazzjoni minima jista' jkun limitat jew irrifjutat biss sal-punt meħtieġ biex jiġu żgurati s-sigurtà tan-networks u l-integrità tagħhom, is-sigurtà nazzjonali, ***is-sigurtà tal-infrastruttura kritika***, is-saħħa jew is-sikurezza pubblika, il-kunfidenzjalità jew is-sigrieti kummerċjali u operattivi.

2. Il-paragrafu 1 ma hemmx bżonn li jkun japplika għall-informazzjoni dwar xogħlijiet ċivili limitati fil-kamp ta' applikazzjoni, bħal mil-lat ta' valur, daqs jew durata, fil-każ ta' infrastruttura nazzjonali kritika, jew minħabba raġunijiet ta' sigurtà nazzjonali jew ta' emerġenza. L-Istati Membri għandhom jidentifikaw, abbażi ta' raġunijiet debitament ***sostanzjati*** u proporzjonati, ix-xogħlijiet ċivili meqjusa limitati fl-ambitu jew li jikkonċernaw l-infrastruttura nazzjonali kritika, kif ukoll l-emerġenzi jew ir-raġunijiet tas-sigurtà nazzjonali li jiġġustifikaw li ma jkunux soġġetti għall-obbligu li tingħata l-informazzjoni. L-informazzjoni dwar tali xogħlijiet ċivili esklużi mill-obbligi tat-trasparenza għandha tiġi ppubblikata tramite punt ta' informazzjoni uniku u tiġi notifikata lill-Kummissjoni.

Artikolu 7

Proċeduri tal-għoti tal-permessi, inkluż id-drittijiet ta' passaġġ

1. L-awtoritajiet kompetenti ma għandhomx jillimitaw, ifixklu jew jagħmlu ekonomikament inqas attraenti l-introduzzjoni ta' xi element tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew il-faċilitajiet assoċjati. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li kwalunkwe regola li tirregola l-kundizzjonijiet u l-proċeduri applikabbli għall-għoti tal-permessi, inkluż id-drittijiet ta' passaġġ, meħtieġa għall-introduzzjoni tal-elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew il-faċilitajiet assoċjati tkun konsistenti ***u, meta applikabbli, armonizzata*** fit-territorju nazzjonali kollu.

2. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jagħmlu disponibbli kull informazzjoni dwar il-kundizzjonijiet u l-proċeduri applikabbli għall-għoti tal-permessi, inkluż id-drittijiet

ta' passaġġ, inkluż kwalunkwe informazzjoni dwar l-eżenzjonijiet fuq uħud mill-permessi jew id-drittijiet ta' passaġġ, jew fuq kollha kemm huma, meħtieġa skont il-liġi nazzjonali jew il-liġi tal-Unjoni ***u modi biex jiġu sottomessi l-applikazzjonijiet f'format elettroniku u tiġi rkuprata l-informazzjoni dwar l-istatus tal-applikazzjoni***, tramite punt ta' informazzjoni uniku b'format elettroniku.

3. Kwalunkwe operatur għandu jkollu d-dritt li jissottometti, tramite punt ta' informazzjoni uniku b'format elettroniku, applikazzjonijiet għall-permessi jew drittijiet ta' passaġġ ***kollha meħtieġa*** u li jikseb informazzjoni dwar l-istatus tal-applikazzjoni tiegħu.

4. L-awtoritajiet kompetenti għandhom, fi żmien 15-il jum tax-xogħol ***mid-data tal-wasla***, jirrifjutaw l-applikazzjonijiet tal-permessi, inkluż tad-drittijiet ta' passaġġ, li għalihom l-informazzjoni minima ma tkunx saret disponibbli tramite punt ta' informazzjoni uniku, skont l-Artikolu 6(1), l-ewwel subparagrafu, mill-istess operatur li japplika għal dak il-permess.

5. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jagħtu jew jirrifjutaw permessi, għajr id-drittijiet ta' passaġġ, fi żmien ***xahrejn (2) mill-iskadenza stabbilita fit-tieni subparagrafu jew sal-iskadenza stabbilita mil-liġi nazzjonali, skont liema tkun l-iqsar.***

L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiddeterminaw il-kompletezza tal-applikazzjoni għall-permessi jew għad-drittijiet ta' passaġġ fi żmien 15-il jum minn meta jirċievu l-applikazzjoni. Jekk l-awtoritajiet kompetenti ma jistidnux lill-applikant jipprovdi l-ebda informazzjoni nieqsa f'dak il-perjodu, l-iskadenza ta' xahrejn (2) stabbilita fl-ewwel subparagrafu għandha tibda fil-15-il jum wara l-wasla tal-applikazzjoni.

L-ewwel u t-tieni ***subparagrafi*** għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għal skadenzi jew obbligi speċifiċi oħra stabbiliti għat-twettiq xieraq tal-proċedura, applikabbli għall-proċedura tal-għoti tal-permessi, inkluż il-proċedimenti tal-appell, f'konformità mal-liġi tal-Unjoni jew mal-liġi nazzjonali f'konformità mal-liġi tal-Unjoni ***u mingħajr preġudizzju għar-regoli li jagħtu lill-applikant drittijiet addizzjonali jew li jkollhom l-għan li jiżguraw li l-permessi jingħataw bl-aktar mod mgħaġġel possibbli***.

F'każijiet eċċezzjonali u debitament sostanzjati u għal raġunijiet li jaqgħu f'waħda minn dawk stabbiliti minn qabel mill-Istat Membru, l-iskadenza ta' ***xahrejn (2)*** imsemmija fl-ewwel subparagrafu u fil-paragrafu 6 tista' tiġi estiża mill-awtorità

kompetenti ***b'perjodu mhux itwal minn tliet (3) xhur***. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-raġunijiet li jiġġustifikaw dik l-estensjoni, jippubblikawhom minn qabel tramite l-punti ta' informazzjoni uniċi u jinnotifikawhom lill-Kummissjoni.

Kwalunkwe rifjut ta' permess jew dritt ta' passaġġ għandu jiġi debitament ***sostanzjat*** abbażi ta' kriterji oġġettivi, trasparenti, nondiskriminatorji u proporzjonati.

6. B'deroga mill-Artikolu 43(1), il-punt (a), tad-Direttiva (UE) 2018/1972, meta d-drittijiet ta' passaġġ fuq jew taħt proprjetà pubblika jew privata jkunu meħtieġa għall-introduzzjoni tal-elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew il-faċilitajiet assoċjati flimkien mal-permessi, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jagħtu ***jew jirrifjutaw*** tali drittijiet ta' passaġġ fi żmien ***xahrejn (2) jew l-iskadenza stabbilita bil-liġi nazzjonali, liema minnhom hija l-iqsar,*** mid-data tal-wasla tal-applikazzjoni.

7. Fin-nuqqas ta' tweġiba mingħand l-awtorità kompetenti sal-iskadenza ta' ***xahrejn (2)*** imsemmija fil-paragrafu 5, l-ewwel subparagrafu, u meta din l-skadenza ma tiġix estiża skont il-paragrafu 5, ir-raba' subparagrafu, il-permess għandu jitqies mogħti, ***ħlief meta l-prinċipju tal-approvazzjoni taċita amministrattiva ma jeżistix fis-sistema legali nazzjonali***. Dan għandu japplika wkoll fil-każ tad-drittijiet ta' passaġġ imsemmija fil-paragrafu 6. ***Fuq talba, l-operatur jew kwalunkwe persuna ġuridika bi status ta' parti għall-proċedura amministrattiva, għandhom ikunu intitolati li jirċievu konferma bil-miktub li l-permess ingħata.***

Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-Istati Membri jintroduċu aktar inċentivi għall-awtoritajiet kompetenti biex iħaffu l-proċedura għall-għoti tal-permessi.

7a. L-awtoritajiet kompetenti għandhom iġeddu l-permess mogħti lil operatur għax-xogħlijiet ċivili meħtieġa għall-introduzzjoni ta' elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna jew faċilitajiet assoċjati fil-każijiet biss li għal raġunijiet oġġettivament ġustifikati x-xogħlijiet ċivili ma setgħux jibdew jew jintemmu qabel l-iskadenza tal-validità tal-permess. Il-permess għandu jiġġedded fuq talba tal-operatur permezz tal-punt ta' informazzjoni uniku mingħajr ma jkun hemm bżonn ta' proċeduri addizzjonali. L-awtoritajiet kompetenti għandhom iġeddu l-permess għal perjodu li ma għandux jaqbeż il-perjodu ta' validità tal-permess oriġinali.

7b. ***Ix-xogħlijiet ċivili li jikkonsistu f'sempliċi xogħlijiet ta' tiswija u manutenzjoni jew titjib ta' installazzjonijiet eżistenti, ma għandhomx ikunu soġġetti għal ebda proċedura għall-għoti tal-permessi dment li jkunu jeħtieġu biss intervent żgħir meta mqabbel max-xogħlijiet ċivili inizjali li għalihom ikun ingħata l-permess. L-atti delegati msemmija fil-paragrafu 8 għandhom jispeċifikaw il-kategoriji ta' introduzzjoni li mhumiex soġġetti għal proċedura tal-għoti tal-permessi għall-fini ta' dan il-paragrafu.***

8. ***Sa ... [sitt (6) xhur wara d-data tad-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament],*** il-Kummissjoni għandha, ***wara li tikkonsulta mal-partijiet ikkonċernati rilevanti, tadotta atti delegati skont l-Artikolu 13, li jissupplimentaw dan ir-Regolament billi*** tispeċifika ***lista minima tal-kategoriji*** tal-introduzzjoni tal-elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna jew tal-faċilitajiet assoċjati li ma għandhom ikunu soġġetti għall-ebda proċedura tal-għoti tal-permessi skont it-tifsira ta' dan l-Artikolu***, inkluż tal-paragrafu 7b, mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Istati Membri li jeżentaw kategoriji oħra tal-introduzzjoni ta' elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna jew faċilitajiet assoċjati mill-għoti tal-permessi***.

9. L-awtoritajiet kompetenti ma għandhomx jagħmlu l-introduzzjoni tal-elementi msemmija fil-paragrafu 8 soġġetta għal xi permess individwali għall-ippjanar urban jew għal permessi preċedenti individwali oħra. B'deroga, l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jitolbu ***wkoll*** li l-permessi għall-introduzzjoni tal-elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna jew tal-faċilitajiet assoċjati f'binjiet jew f'siti ta' valur arkitettoniku, storiku, reliġjuż jew naturali, ***ta' status speċjali*** protetti f'konformità mal-liġi nazzjonali, ***ir-regolamenti reġjonali jew lokali*** jew, meta meħtieġ, minħabba raġunijiet ta' ***saħħa u*** sikurezza pubblika ***jew għal raġunijiet ta' sigurtà nazzjonali***.

10. Il-permessi, għajr id-drittijiet ta' passaġġ, meħtieġa għall-introduzzjoni tal-elementi tan-networks b'kapaċità għolja ħafna jew il-faċilitajiet assoċjati, ma għandhomx ikunu soġġetti għal tariffi jew imposti li jmorru lil hinn mill-kostijiet amministrattivi kif previst, *mutatis mutandis*, fl-Artikolu 16 tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

11. Kwalunkwe operatur li jkun ġarrab dannu minħabba nuqqas ta' konformità mal-iskadenzi applikabbli skont il-paragrafi 5 u 6 għandu jirċievi kumpens għad-dannu mġarrab, f'konformità mal-liġi nazzjonali.

11a. ***Il-Kummissjoni għandha timmonitorja l-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu fl-Istati Membri. Għal dak l-għan, l-Istati Membri għandhom jirrapportaw kull sena lill-Kummissjoni l-istatus tal-implimentazzjoni tagħhom u dwar jekk il-kundizzjonijiet elenkati fih ġewx issodisfati.***

11b. ***Il-proċedura stabbilita f'dan l-Artikolu għandha tapplika mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 57 tad-Direttiva (UE) 2018/1972.***

11c. ***L-Istati Membri għandhom jiddeżinjaw korp uniku responsabbli biex jikkoordina l-proċeduri relatati mal-għoti tal-permessi.***

Artikolu 8

Infrastruttura fiżika u wajers tal-fibra ġol-bini

1. Il-binjiet kollha fil-post tal-utent finali, inkluż l-elementi bi sjieda konġunta, mibnija ġodda jew li jkunu qed isirulhom xogħlijiet kbar ta' rinnovazzjoni, li għalihom l-applikazzjonijiet għall-permessi tal-bini jkunu ġew sottomessi wara [ID-DĦUL FIS-SEĦĦ + 12-IL XAHAR], għandhom jiġu attrezzati b'infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra sal-punti tat-terminazzjoni tan-network, kif ukoll b'wajers tal-fibra ġol-bini.

2. Il-binjiet kollha b'ħafna abitazzjonijiet mibnija ġodda jew li jkunu qed isirulhom xogħlijiet kbar ta' rinnovazzjoni, u li għalihom l-applikazzjonijiet tal-permessi tal-bini jkunu ġew sottomessi wara [ID-DĦUL FIS-SEĦĦ + 12-IL XAHAR], għandhom jiġu attrezzati b'punt tal-aċċess.

3. Sa [ID-DĦUL FIS-SEĦĦ + 12-IL XAHAR], il-binjiet kollha fil-post tal-utenti finali, inkluż l-elementi tagħhom bi sjieda konġunta, li jkunu qed isirulhom rinnovazzjonijiet kbar kif definit fl-Artikolu 2, il-punt 10, tad-Direttiva 2010/31/UE, għandhom jiġu attrezzati b'infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra, sal-punti tat-terminazzjoni tan-network, u b'wajers tal-fibra fil-bini. Il-binjiet kollha b'ħafna abitazzjonijiet li jkunu qed isirulhom rinnovazzjonijiet kbar kif definit fl-Artikolu 2, il-punt 10, tad-Direttiva 2010/31/UE għandhom jiġu attrezzati wkoll b'punt tal-aċċess.

4. L-Istati Membri għandhom***, f'kooperazzjoni mal-operaturi u abbażi tal-aħjar prattiki tal-industrija*** jadottaw l-istandards jew l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi rilevanti li huma meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-paragrafi 1, 2 u 3 qabel [ID-DĦUL FIS-SEĦĦ + 9 XHUR]. Dawk l-istandards jew l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi għandhom ***jippermettu***

faċilment attivitajiet ta' manutenzjoni ordinarja għall-wajers tal-fibra individwali li jintużaw minn kull operatur biex jipprovdi servizzi tan-network b'kapaċità għolja ħafna u għandhom jistabbilixxu mill-inqas:

(a) l-ispeċifikazzjonijiet tal-punt tal-aċċess għall-bini u l-ispeċifikazzjonijiet tal-interfaċċa tal-fibra;

(b) l-ispeċifikazzjonijiet tal-kejbil;

(c) l-ispeċifikazzjonijiet tas-sokit;

(d) l-ispeċifikazzjonijiet għall-pajpijiet jew għall-kanali żgħar;

(e) l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi meħtieġa biex tiġi evitata interferenza mal-kejbils elettriċi;

(f) ir-raġġ minimu tal-liwja.

5. Il-bini attrezzat f'konformità ma' dan l-Artikolu għandu jkun eliġibbli biex jirċievi t-tikketta "lest għall-fibra".

6. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu skemi taċ-ċertifikazzjoni biex juru l-konformità mal-istandards jew l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi msemmija fil-paragrafu 4, u biex jikkwalifikaw għat-tikketta "lest għall-fibra" prevista fil-paragrafu 5 qabel [ID-DĦUL FIS-SEĦĦ + 12-IL XAHAR]. L-Istati Membri għandhom jagħmlu l-ħruġ tal-permessi għall-bini msemmija fil-paragrafi 1 u 2 kundizzjonali għall-konformità mal-istandards jew l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi msemmija f'dan il-paragrafu abbażi ta' rapport tat-test iċċertifikat.

7. Il-paragrafi 1, 2 u 3 ma għandhomx japplikaw għal ċerti kategoriji tal-bini, b'mod partikolari għall-bini b'abitazzjoni waħda, meta l-konformità ma' dawk il-paragrafi tkun sproporzjonata, b'mod partikolari mil-lat ta' kostijiet għal sidien individwali jew konġunti abbażi ta' elementi oġġettivi. ***L-Istati Membri għandhom jidentifikaw tali kategoriji tal-bini abbażi ta' raġunijiet debitament sostanzjati u proporzjonati.***

8. Il-paragrafi 1, 2 u 3 ma hemmx bżonn li jkunu japplikaw għal ċerti tipi ta' bini, bħal kategoriji speċifiċi ta' monumenti, bini storiku, bini militari u bini użat għal finijiet ta' sigurtà nazzjonali, kif definit fil-liġi nazzjonali. L-Istati Membri għandhom jidentifikaw tali kategoriji tal-bini abbażi ta' raġunijiet debitament ***sostanzjati*** u

proporzjonati. L-informazzjoni dwar tali kategoriji tal-bini għandha tiġi ppubblikata tramite punt ta’ informazzjoni uniku u tiġi notifikata lill-Kummissjoni.

Artikolu 9

Aċċess għall-infrastruttura fiżika ġol-bini

1. Soġġett għall-paragrafu 3, l-ewwel subparagrafu, ***u mingħajr preġudizzju għad-drittijiet għall-proprjetà,*** kwalunkwe fornitur ta’ network pubbliku tal-komunikazzjonijiet elettroniċi għandu jkollu d-dritt li jintroduċi n-network tiegħu bi spejjeż tiegħu sal-punt tal-aċċess.

2. Soġġett għall-paragrafu 3, kwalunkwe fornitur ta’ network pubbliku tal-komunikazzjonijiet elettroniċi għandu jkollu d-dritt tal-aċċess għal kwalunkwe infrastruttura fiżika eżistenti ġol-bini biex jintroduċi elementi tan-networks b’kapaċità għolja ħafna jekk id-duplikazzjoni tkun teknikament impossibbli jew ekonomikament ineffiċjenti.

3. Kwalunkwe detentur ta’ dritt li juża l-punt tal-aċċess u l-infrastruttura fiżika ġol-bini għandu jissodisfa t-talbiet raġonevoli kollha ***bil-miktub*** tal-aċċess għall-punt tal-aċċess u għall-infrastruttura fiżika ġol-bini mingħand il-fornituri tan-networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet elettroniċi b’termini u kundizzjonijiet ġusti u nondiskriminatorji, inkluż il-prezz, meta xieraq.

   Kwalunkwe detentur ta’ dritt li juża l-punt tal-aċċess jew l-infrastruttura fiżika ġol-bini jista’ jirrifjuta l-aċċess meta l-aċċess għall-wajers tal-fibra ġol-bini jkun mogħti skont l-obbligi imposti skont id-Direttiva (UE) 2018/1972, fit-Titolu II, il-Kapitoli minn II sa IV, jew magħmul disponibbli b’termini u kundizzjonijiet ġusti, raġonevoli u nondiskriminatorji, inkluż il-prezz.

4. Meta ma jkunx hemm id-disponibbiltà ta’ infrastruttura fiżika ġol-bini lesta għall-fibra, kull fornitur ta’ network pubbliku tal-komunikazzjonijiet elettroniċi għandu jkollu d-dritt li jittermina n-network tiegħu fil-bini tal-abbonat, soġġett għall-qbil tal-abbonat, dment li dan ***jirrispetta d-drittijiet għall-proprjetà*** privata ta’ partijiet terzi.

5. Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-dritt għall-proprjetà tas-sid tal-punt tal-aċċess jew tal-infrastruttura fiżika ġol-bini, meta d-detentur ta’ dritt għall-użu ta’ dik l-infrastruttura jew ta’ dak il-punt tal-aċċess ma jkunx is-sid, u għad-dritt għall-proprjetà ta’ partijiet terzi oħra, bħas-sidien tal-artijiet u s-sidien tal-bini.

5a. ***Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Istati Membri li jżommu jew jintroduċu miżuri li jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament, bħall-obbligi ta' aċċess għall-kejbils ġol-bini, dment li dawk il-miżuri jkunu allinjati mal-objettiv ta' dan ir-Regolament.***

6. Wara li tkun ikkonsultat lill-partijiet ikkonċernati, lill-korpi nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim u lil korpi jew aġenziji kompetenti oħra tal-Unjoni fis-setturi rilevanti, kif xieraq, ***u tkun qieset il-prinċipji stabbiliti sew u s-sitwazzjoni distinta fost l-Istati Membri,*** il-Kummissjoni tista', b'kooperazzjoni mill-qrib mal-BEREC, tipprovdi gwida dwar l-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 10

Diġitalizzazzjoni tal-punti ta' informazzjoni uniċi

1. Il-punti ta' informazzjoni uniċi għandhom jagħmlu l-għodod diġitali xierqa disponibbli, bħal fil-forma ta' portali web, pjattaformi diġitali jew applikazzjonijiet diġitali, biex jippermettu l-eżerċitar online tad-drittijiet kollha u l-konformità mal-obbligi kollha stabbiliti f'dan ir-Regolament.

2. L-Istati Membri jistgħu jinterkollegaw jew jintegraw għalkollox jew parzjalment diversi għodod diġitali ***eżistenti jew żviluppati ġodda*** li jappoġġaw il-punti ta' informazzjoni uniċi msemmija fil-paragrafu 1, kif xieraq. ***Għal dak l-għan, l-Istati Membri għandhom iwettqu valutazzjoni biex jidentifikaw l-għodod diġitali rilevanti eżistenti sabiex tiġi evitata d-duplikazzjoni.***

3. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu punt tad-dħul diġitali nazzjonali uniku, li jkun jikkonsisti f'interfaċċa komuni tal-utenti li tiżgura aċċess bla xkiel għall-punti ta' informazzjoni uniċi diġitalizzati.

3a. ***L-Istati Membri għandhom jiżguraw riżorsi tekniċi, finanzjarji u umani adegwati biex jappoġġaw l-introduzzjoni u d-diġitalizzazzjoni tal-punti ta' informazzjoni uniċi. Il-kost għall-istabbiliment tal-punt tad-dħul diġitali nazzjonali uniku, tal-punti ta' informazzjoni uniċi u tal-għodod diġitali meħtieġa għall-konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 4, 6 u 7 jistgħu jkunu eliġibbli għalkollox jew parzjalment għal appoġġ finanzjarju mill-fondi tal-Unjoni.***

Artikolu 11

Soluzzjoni tat-tilwim

1. Mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-każ jiġi riferut quddiem qorti, kull parti għandha tkun intitolata li tirreferi tilwima li tista' tinqala' quddiem il-korp nazzjonali kompetenti għas-soluzzjoni tat-tilwim stabbilit skont l-Artikolu 12:

(a) meta l-aċċess għall-infrastruttura eżistenti jiġi rrifjutat jew ma jkunx intlaħaq qbil dwar it-termini u l-kundizzjonijiet speċifiċi, inkluż il-prezz, fi żmien xahar wieħed (1) mid-data tal-wasla tat-talba tal-aċċess skont l-Artikolu 3;

(b) b'rabta mad-drittijiet u l-obbligi stabbiliti fl-Artikoli 4 u 6, inkluż meta l-informazzjoni mitluba ma tingħatax fi żmien 15-il jum wara li tiġi sottomessa t-talba skont l-Artikolu 4, u fi żmien ġimgħa waħda (1) wara li tiġi sottomessa t-talba skont l-Artikolu 6;

(ba) meta ma jintlaħaqx ftehim dwar termini u kundizzjonijiet speċifiċi, inkluż il-prezz, fi żmien xahar wieħed (1) mid-data tal-wasla tat-talba tal-aċċess għall-art, magħmul minn impriża li tipprovdi jew li hija awtorizzata li tipprovdi faċilitajiet assoċjati skont l-Artikolu 3(1a);

(c) meta ma jkunx intlaħaq qbil dwar il-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili skont l-Artikolu 5(2) fi żmien xahar wieħed (1) mid-data tal-wasla tat-talba formali tal-koordinazzjoni tax-xogħlijiet ċivili; jew

(d) meta ma jkunx intlaħaq qbil dwar l-aċċess għall-infrastruttura fiżika ġol-bini msemmi fl-Artikolu 9(2) jew (3) fi żmien xahar wieħed (1) mid-data tal-wasla tat-talba formali tal-aċċess;

2. Filwaqt li jqis bis-sħiħ il-prinċipju tal-proporzjonalità u l-prinċipji stabbiliti fil-gwida tal-Kummissjoni, il-korp nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim imsemmi fil-paragrafu 1 għandu joħroġ deċiżjoni vinkolanti biex isolvi t-tilwima sa mhux aktar tard minn:

(a) ***xahrejn (2)*** mid-data tal-wasla tat-talba tas-soluzzjoni tat-tilwim, fir-rigward tat-tilwim imsemmi fil-paragrafu 1, il-punt (a);

(b) xahar mid-data tal-wasla tat-talba tas-soluzzjoni tat-tilwim, fir-rigward tat-tilwim imsemmi fil-paragrafu 1, il-punti (b), ***(ba),*** (c) u (d).

Il-korp nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim imsemmi fil-paragrafu 1 jista' jestendi l-iskadenzi ***msemmija fl-ewwel subparagrafu biss*** f'ċirkostanzi eċċezzjonali ***debitament sostanzjati, b'perjodu massimu ta' xahar***.

3. Fir-rigward tat-tilwim imsemmi fil-paragrafu 1, il-punti (a), (c) u (d), tad-deċiżjoni tal-korp nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim tista' tikkonsisti fl-istabbiliment ta' termini u kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli, inkluż il-prezz, meta xieraq.

3a. Il-punt ta' informazzjoni uniku għandu jagħmel disponibbli d-deċiżjonijiet maħruġa mill-korpi nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim, dment li jittieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiġu żgurati l-kunfidenzjalità u l-protezzjoni tas-sigrieti kummerċjali tal-partijiet involuti fit-tilwima.

Meta t-tilwima tkun relatata mal-aċċess għall-infrastruttura ta' operatur u l-korp nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim ikun l-awtorità regolatorja nazzjonali, għandhom jitqiesu l-objettivi stabbiliti fl-Artikolu 3 tad-Direttiva (UE) 2018/1972, meta xieraq.

4. Ir-regoli stabbiliti f'dan l-Artikolu jiżdiedu mar-rimedji u l-proċeduri ġudizzjarji f'konformità mal-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea[21], u huma mingħajr preġudizzju għalihom.

Artikolu 12

Korpi kompetenti

1. Kull kompitu assenjat lill-korp nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim għandu jitwettaq minn korp kompetenti wieħed jew aktar, li jista' jkun korp eżistenti.

2. Il-korp nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim għandu jkun ***politikament indipendenti,*** legalment distint u funzjonalment indipendenti minn kwalunkwe operatur tan-network u minn kwalunkwe korp tas-settur pubbliku li jkun sid tal-infrastruttura fiżika involuta fit-tilwim, jew li jikkontrollaha. L-Istati Membri li jibqa' jkollhom is-sjieda jew il-kontroll tal-operaturi tan-networks għandhom jiżguraw separazzjoni strutturali effettiva tal-funzjonijiet relatati mal-proċeduri nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim u dawk tal-punt ta' informazzjoni uniku minn attivitajiet assoċjati mas-sjieda jew mal-kontroll.

21 Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (ĠU C 326, 26.10.2012, p. 391-407).

2a. ***L-Artikolu 8, l-ewwel paragrafu, tad-Direttiva (UE) 2018/1972 għandu jiġi applikat mutatis mutandis għall-korpi nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim.***

3. Il-korp nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim jista' jitlob ħlasijiet biex ikopri l-kostijiet tat-twettiq tal-kompiti assenjati lilu.

4. Il-partijiet kollha kkonċernati minn tilwima għandhom jikkooperaw bis-sħiħ mal-korp nazzjonali għas-soluzzjoni tat-tilwim.

5. Il-funzjonijiet ta' punt ta' informazzjoni uniku msemmi fl-Artikoli minn 3 sa 8 u 10 għandhom jitwettqu minn korp kompetenti wieħed jew ***meta applikabbli,*** aktar maħtura mill-Istati Membri fil-livell lokali, reġjonali jew nazzjonali, kif xieraq. Biex jiġu koperti l-kostijiet tal-qadi ta' dawk il-funzjonijiet, jistgħu jintalbu ħlasijiet għall-użu tal-punti ta' informazzjoni uniċi.

6. ***Il-paragrafi*** 2 ***u 2a għandhom japplikaw*** *mutatis mutandis* għall-korpi kompetenti li jwettqu l-funzjonijiet ta' punt ta' informazzjoni uniku.

7. Il-korpi kompetenti għandhom jeżerċitaw is-setgħat tagħhom b'mod imparzjali, trasparenti u fil-ħin. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li dawn ikollhom ir-riżorsi tekniċi, finanzjarji u umani adegwati biex iwettqu l-kompiti assenjati lilhom.

8. L-Istati Membri għandhom jippubblikaw il-kompiti rispettivi li jeħtieġlu jwettaq kull korp kompetenti tramite punt ta' informazzjoni uniku, b'mod partikolari meta dawk il-kompiti jiġu assenjati lil aktar minn korp kompetenti wieħed jew meta l-kompiti assenjati jkunu nbidlu. Meta xieraq, il-korpi kompetenti għandhom jikkonsultaw u jikkooperaw bejniethom dwar kwistjonijiet ta' interess komuni.

9. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni dwar l-identità ta' kull korp kompetenti f'konformità ma' dan l-Artikolu għall-qadi ta' funzjoni skont dan ir-Regolament, u bir-responsabbiltajiet rispettivi tagħhom, sa [ID-DATA TAD-DĦUL FIS-SEĦĦ] u dwar kwalunkwe modifika tagħha, qabel ma tali deżinjazzjoni jew modifika tidħol fis-seħħ.

10. Kwalunkwe deċiżjoni meħuda minn korp kompetenti għandha tkun soġġetta għal appell, f'konformità mal-liġi nazzjonali, quddiem korp tal-appell indipendenti għalkollox, inkluż korp ta' natura ġudizzjarja. L-Artikolu 31 tad-Direttiva (UE)

2018/1972 għandu japplika *mutatis mutandis* għal kwalunkwe appell skont dan il-paragrafu.

Id-dritt għal appell f'konformità mal-ewwel subparagrafu għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-partijiet li jressqu t-tilwima quddiem il-qorti nazzjonali kompetenti.

Artikolu 13

Eżerċizzju tad-delega

1. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni suġġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.

2. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemmija fl-Artikolu 7(8), għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perjodu ta' ħames snin minn ...[ID-DATA META R-REGOLAMENT JIDĦOL FIS-SEĦĦ]. Il-Kummissjoni għandha tfassal rapport fir-rigward tad-delega ta' setgħa mhux iktar tard minn disa' xhur qabel it-tmiem tal-perjodu ta' ħames snin. Id-delega ta' setgħa għandha tiġi estiża awtomatikament għal perjodi ta' żmien identiċi, ħlief jekk il-Parlament Ewropew jew il-Kunsill joġġezzjonaw għal tali estensjoni mhux iktar tard minn tliet xhur qabel it-tmiem ta' kull perjodu.

3. Id-delega tas-setgħa msemmija fl-Artikolu 7(8) tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni li tirrevoka għandha ttemm id-delega ta' setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Għandha ssir effettiva fil-jum wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea jew f'data aktar tard speċifikata fih. Ma għandha taffettwa l-validità tal-ebda att delegat li jkun diġà fis-seħħ.

4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta esperti nnominati minn kull Stat Membru skont il-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet.

5. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.

6. Att delegat adottat skont l-Artikolu 7(8) għandu jidħol fis-seħħ biss jekk ma tiġix espressa oġġezzjoni mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill fi żmien xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi

dak il-perjodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn infurmaw lill-Kummissjoni li mhumiex sejrin joġġezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 14

Penali u kumpens

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu regoli dwar il-penali, inkluż, meta meħtieġ, multi u penali mhux kriminali stabbiliti minn qabel jew perjodiċi, applikabbli għall-ksur ta' dan ir-Regolament u ta' xi deċiżjoni vinkolanti adottata skont dan ir-Regolament mill-korpi kompetenti msemmija fl-Artikolu 12 u għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Il-penali previsti għandhom ikunu xierqa, effettivi, proporzjonati u dissważivi.

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu regoli dwar kumpens finanzjarju adegwat għall-persuni li jġarrbu dannu minħabba l-eżerċitar tad-drittijiet previsti f'dan ir-Regolament.

Artikolu 15

Rapport u monitoraġġ

1. Sa [ID-DATA TAD-DĦUL FIS-SEĦĦ + ***3*** SNIN], il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament. Ir-rapport għandu jinkludi sommarju tal-impatt tal-miżuri stabbiliti f'dan ir-Regolament u valutazzjoni tal-progress lejn l-ilħuq tal-objettivi tiegħu, inkluż ***l-impatt tiegħu fuq l-objettiv ta' introduzzjoni mgħaġġla u estensiva ta' networks b'kapaċità għolja ħafna, f'żoni rurali, insulari u mbiegħda, bħall-gżejjer u r-reġjuni muntanjużi u b'popolazzjoni baxxa, l-evoluzzjoni tas-suq tal-faċilitajiet assoċjati, u*** jekk ir-Regolament jistax jikkontribwixxi aktar biex jintlaħqu l-miri tal-konnettività stabbiliti fid-Deċiżjoni li tistabbilixxi l-Programm ta' Politika tal-2030 dwar id-Deċennju Diġitali u, jekk iva, kif. ***Ir-rapport għandu jqis l-użu tal-backhauling bis-satellita f'konnettività diġitali b'veloċità għolja u l-użu tal-Infrastruttura Ewropea għar-Reżiljenza, l-Interkonnettività u s-Sigurtà bis-Satellita.***

2. Għal dak il-għan, il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni mingħand l-Istati Membri, li għandha tiġi sottomessa mingħajr dewmien żejjed. B'mod partikolari, sa [ID-DATA TAD-DĦUL FIS-SEĦĦ + 12-IL XAHAR], l-Istati Membri għandhom, b'kooperazzjoni mill-qrib mal-Kummissjoni, permezz tal-Kumitat tal-

Komunikazzjoni stabbilit skont l-Artikolu 118 tad-Direttiva (UE) 2018/1972, jistabbilixxu indikaturi biex jimmonitorjaw b'mod adegwat l-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament u l-mekkaniżmu biex jiżguraw il-ġbir perjodiku tad-data u r-rapportar ta' dan lill-Kummissjoni.

Artikolu 16

Miżuri tranżizzjonali

Il-miżuri nazzjonali li jispeċifikaw il-kategoriji tal-introduzzjoni tal-elementi ta' networks b'kapaċità għolja ħafna jew tal-faċilitajiet assoċjati li ma jkunux soġġetti għal xi proċedura tal-għoti tal-permessi skont it-tifsira tal-Artikolu 7 ***ta' dan ir-Regolament***, u li ġew adottati mill-Istati Membri skont id-Direttiva 2014/61/UE jew qabel id-dħul fis-seħħ tagħha, iżda f'konformità magħha, għandhom jibqgħu japplikaw sakemm ***l-atti delegati previsti*** fl-Artikolu 7(8) ta' dan ir-Regolament ***jidħlu fis-seħħ***.

Il-miżuri rigward is-soluzzjoni tat-tilwim previsti fl-Artikoli 11 u 12 għandhom japplikaw għall-proċedimenti għas-soluzzjoni tat-tilwim mibdija wara d-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 16a

Emendi għar-Regolament (UE) 2015/2120

Ir-Regolament (UE) 2015/2120 huwa emendat kif ġej:

(1) it-titolu huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Ir-Regolament (UE) 2015/2120 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 li jistabbilixxi miżuri dwar aċċess għal internet miftuħ, it-tneħħija ta' tariffi supplimentari bl-imnut għal komunikazzjonijiet intra-Unjoni regolati u li jemenda d-Direttiva 2002/22/KE u r-Regolament (UE) Nru 531/2012";

(2) fl-Artikolu 1, il-paragrafu 3 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Dan ir-Regolament ineħħi wkoll tariffi supplimentari bl-imnut għal komunikazzjonijiet intra-Unjoni regolati biex jiżgura li l-konsumaturi ma jintalbux prezzijiet eċċessivi biex jagħmlu komunikazzjonijiet interpersonali bbażati fuq in-numri li joriġinaw fl-Istat Membru tal-fornitur domestiku tal-konsumatur u jintemmu f'kwalunkwe numru fiss jew mobbli fi Stat Membru ieħor.";

(3) l-Artikolu 5a huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Artikolu 5a

Tneħħija ta' tariffi supplimentari bl-imnut għall-komunikazzjonijiet intra-UE regolati

1. ***Il-fornituri tas-servizzi tal-komunikazzjoni elettronika għall-pubbliku ma għandhomx japplikaw tariffi għal servizzi ta' komunikazzjonijiet intra-UE regolati li jintemmu fi Stat Membru ieħor li jkunu ogħla minn mit-tariffi applikabbli ta' servizzi li jintemmu fl-istess Stat Membru, sakemm il-fornituri ma jurux l-eżistenza ta' kostijiet diretti ġġustifikati b'mod oġġettiv.***

2. ***Sa ... [DATA TAD-DĦUL FIS-SEĦĦ + 6 XHUR], il-BEREC għandu jipprovdi linji gwida li jistabbilixxu l-kriterji għad-determinazzjoni tal-kostijiet diretti oġġettivament ġustifikati msemmija fil-paragrafu 1.***

3. ***Sa ... [DATA TAL-DĦUL FIS-SEĦĦ + 12-IL XAHAR], u kull sentejn wara dan, il-Kummissjoni Ewropea, wara konsultazzjoni mal-BEREC, għandha tippubblika rapport dwar l-applikazzjoni tar-rekwiżit stabbilit fil-paragrafu 1, inkluża valutazzjoni tal-evoluzzjoni tat-tariffi ta' komunikazzjoni intra-Unjoni.";***

(4) ***fl-Artikolu 10, il-paragrafu 5 huwa mħassar.***

Artikolu 17

Tħassir

1. Id-Direttiva 2014/61/UE ġiet revokata.

2. Ir-referenzi għad-Direttiva revokata għandhom jiġu interpretati bħala referenzi għal dan ir-Regolament u għandhom jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni fl-Anness.

Artikolu 18

Dħul fis-seħħ u applikazzjoni

1. Dan ir-Regolament għandu jidħol fis-seħħ fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

2. Għandu japplika minn [6 xhur wara d-dħul fis-seħħ tiegħu].

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew	*Għall-Kunsill*
Il-President	*Il-President*

ANNESS

Tabella ta' korrelazzjoni

Id-Direttiva 2014/61/UE	Dan ir-Regolament
Artikolu 1(1)	Artikolu 1(1)
Artikolu 1(2)	—
Artikolu 1(3)	Artikolu 1(3)
Artikolu 1(4)	Artikolu 1(2)
Artikolu 2	Artikolu 2
Artikolu 3(1)	Artikolu 3(7)
Artikolu 3(2)	Artikolu 3(1)
—	Artikolu 3(2)
Artikolu 3(3)	Artikolu 3(3)
—	Artikolu 3(4)
—	Artikolu 3(5)
—	Artikolu 3(6)
Artikolu 3(4)	Artikolu 11(1)(a)
Artikolu 3(5)	Artikolu 11(2) Artikolu 11(3)
Artikolu 3(6)	Artikolu 3(8)
—	Artikolu 3(9)
—	Artikolu 11(4)
Artikolu 4(1)	Artikolu 4(1)
Artikolu 4(2)	—
Artikolu 4(3)	Artikolu 4(1) Artikolu 4(2)
Artikolu 4(4)	—
Artikolu 4(5)	Artikolu 4(3)
Artikolu 4(6)	Artikolu 11(1)(b) Artikolu 11(2)(b)
Artikolu 4(7)	Artikolu 4(4)
Artikolu 4(8)	Artikolu 4(5)
Artikolu 5(1)	Artikolu 5(1)
Artikolu 5(2)	Artikolu 5(2)
—	Artikolu 5(3)

Artikolu 5(3)	Artikolu 11(1)(c)
Artikolu 5(4)	Artikolu 11(2)(b) Artikolu 11(3)
Artikolu 5(5)	Artikolu 5(4)
—	Artikolu 5(5)
Artikolu 6(1)	Artikolu 6(1)
Artikolu 6(2)	—
Artikolu 6(3)	Artikolu 6(1)
Artikolu 6(4)	Artikolu 11(1)(b), Artikolu 11(2)(b)
Artikolu 6(5)	Artikolu 6(2)
—	Artikolu 7(1)
Artikolu 7(1)	Artikolu 7(2)
Artikolu 7(2)	Artikolu 7(3)
—	Artikolu 7(4)
Artikolu 7(3)	Artikolu 7(5)
-	Artikolu 7(6) Artikolu 7(7) Artikolu 7(8) Artikolu 7(9)
Artikolu 7(4)	Artikolu 7(11)
Artikolu 8(1)	Artikolu 8(1)
Artikolu 8(2)	Artikolu 8(2)
Artikolu 8(3)	Artikolu 8(5)
Artikolu 8(4)	Artikolu 8(7) Artikolu 8(8)
Artikolu 9(1)	Artikolu 9(1)
Artikolu 9(2)	Artikolu 9(2)
Artikolu 9(3)	Artikolu 9(3) Artikolu 11(1)(d) Artikolu 11(2)
Artikolu 9(4)	Artikolu 9(3)
Artikolu 9(5)	Artikolu 9(4)
Artikolu 9(6)	Artikolu 9(5)
—	Artikolu 9(6)
Artikolu 10(1)	Artikolu 12(1)

Artikolu 10(2)	Artikolu 12(2) u Artikolu 12(3)
Artikolu 10(3)	Artikolu 12(4)
Artikolu 10(4)	Artikolu 12(5)
—	Artikolu 12(6)
—	Artikolu 12(7)
Artikolu 10(5)	Artikolu 12(8)
Artikolu 10(6)	Artikolu 12(9)
—	Artikolu 13
Artikolu 11	Artikolu 14
Artikolu 12	Artikolu 15
-	Artikolu 16
-	Artikolu 17
Artikolu 13	—
Artikolu 14	Artikolu 18
Artikolu 15	Artikolu 18

NOTA SPJEGATTIVA

L-introduzzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna hija l-pedament tal-ekonomija diġitali tal-Unjoni u hija fundamentali biex tiġi żgurata soċjetà diġitali li fiha kull ċittadin u negozju jkun jista' jibbenefika mid-drittijiet diġitali. L-aħħar żviluppi fl-IA, il-cloud computing, u l-big data jistgħu jipprovdu servizzi aktar intelliġenti, aktar flessibbli u aktar innovattivi. Sabiex ikun jista' jiġi sfruttat il-potenzjal sħiħ, l-infrastruttura tal-konnettività b'veloċità għolja kullimkien u reżiljenti li tissodisfa d-domandi għal konnettività aktar rapida, aktar affidabbli u intensiva fid-data hija kruċjali. Madankollu, id-Direttiva attwali dwar it-Tnaqqis tal-Ispiża tal-Broadband naqset milli tilħaq l-ambizzjonijiet tagħha għall-introduzzjoni tan-network u tipperikola l-possibbiltà li jintlaħqu l-miri tal-Programm dwar id-Deċennju Diġitali. Regoli u proċeduri frammentati madwar l-UE, proċeduri twal, onerużi u għaljin tal-għoti tal-permessi, diffikultajiet fl-aċċess għall-infrastruttura pubblika, u n-nuqqas ta' koordinazzjoni u sinerġiji xekklu l-isforzi biex jintużaw il-fibra u l-5G, u żammew lill-operaturi milli jiksbu ekonomiji ta' skala.

Għalhekk, ir-rapporteur jilqa' b'sodisfazzjon kbir il-proposta tal-Kummissjoni għal "Att dwar l-Infrastruttura tal-Gigabits". Din il-proposta hija pass fid-direzzjoni t-tajba li se tiffaċilita u tinċentiva l-introduzzjoni ta' networks b'kapaċità għolja ħafna. Ir-rapport jenfasizza l-importanza li jiġu stabbiliti rekwiżiti minimi armonizzati f'Regolament peress li ġie stabbilit li d-Direttiva attwali ma laħqitx l-objettivi tagħha kif mistenni. Ir-Regolament se jippermetti wkoll flessibbiltà għall-Istati Membri, filwaqt li jqis il-ħtiġijiet speċifiċi tagħhom, iżda wkoll il-possibbiltà li jaqbżu dawn ir-rekwiżiti, b'mod partikolari jekk ikollhom l-għan li jkunu aktar ambizzjużi. Fl-istess ħin, ir-rapport jirrikonoxxi l-eżistenza ta' prattiki tajbin f'diversi pajjiżi u jenfasizza l-ħtieġa li jiġi inċentivat l-użu ta' dawn l-eżempji u li wieħed jitgħallem minnhom.

Dan ir-rapport jipproponi wkoll il-bidliet li ġejjin għall-proposta tal-Kummissjoni:

Aċċess Estiż għall-Infrastruttura Fiżika

Fi sforz biex jitnaqqas id-distakk fil-kopertura diġitali bejn iż-żoni rurali u dawk urbani, ir-rapporteur jipproponi, f'kundizzjonijiet limitati, li l-obbligu li jiġi ffaċilitat l-aċċess għal infrastrutturi pubbliċi fiżiċi jiġi estiż għal binjiet kummerċjali bi sjieda privata. Din l-espansjoni għandha l-għan li tipprovdi kopertura f'żoni rurali, imbiegħda jew b'popolazzjoni baxxa fejn l-ebda bini jew infrastruttura pubblika ma jistgħu joffru alternattiva sodisfaċenti.

Skedi ta' żmien iqsar

Filwaqt li jirrikonoxxi l-ħtieġa ta' proċessi deċiżjonali effiċjenti u f'waqthom, u abbażi tal-prattiki attwali fi Stati Membri differenti, ir-rapporteur jemmen li r-Regolament għandu jistabbilixxi skedi ta' żmien iqsar għall-għoti ta' permessi, filwaqt li jiġu kkoordinati t-talbiet tal-aċċess u l-proċedimenti għas-soluzzjoni tat-tilwim.

Inklużjoni ta' torrijiet

Ir-rapporteur jappoġġa l-inklużjoni ta' operaturi ta' faċilitajiet assoċjati (kumpaniji tat-torrijiet) f'dan ir-Regolament. Peress li dawn se jkollhom rwol ċentrali fl-introduzzjoni ta' networks tal-komunikazzjoni elettronika mingħajr fili b'veloċità għolja speċjalment f'żoni rurali u b'popolazzjoni baxxa jew kurituri tat-trasport, il-kumpaniji tat-torrijiet għandhom ikunu jistgħu jibbenefikaw minn proċeduri rapidi tal-għoti tal-permessi, simili għal dawk tal-fibra. Sabiex

tiġi żgurata l-kontinwità tas-servizzi u jiġi mminimizzat it-tfixkil, ir-rapport jirrakkomanda li l-kumpaniji tat-torrijiet jiġu protetti minn imġiba spekulattiva potenzjali billi jiġi żgurat li s-sidien tal-art, fejn torri diġà huwa installat jew li għalih ikun diġà ngħata permess, jinnegozjaw fuq termini ġusti u raġonevoli mal-kumpanija tat-torrijiet. Fir-rigward tal-obbligu li jingħata aċċess ġust u raġonevoli lill-operaturi, ir-rapport jissuġġerixxi li l-linji gwida dwar il-prezzijiet għandhom jikkunsidraw il-mudell tan-negozju u ċ-ċirkostanzi speċifiċi tal-industrija tat-torrijiet.

Koordinazzjoni Konġunta u Punt ta' Informazzjoni Uniku

Sabiex jiġu razzjonalizzati l-proċeduri amministrattivi u jiġi pprevenut dewmien bla bżonn, ir-rapport jitlob koordinazzjoni msaħħa bejn l-awtoritajiet kompetenti responsabbli għall-koordinazzjoni tat-talbiet għal aċċess. Jiġi introdott korp iddeżinjat għall-proċedura tal-għoti tal-permessi, meta jkunu involuti aktar awtoritajiet kompetenti fl-għoti ta' talba tal-permess. Ir-rapporteur jemmen bis-sħiħ li din il-koordinazzjoni konġunta se ttejjeb l-effiċjenza, it-trasparenza u tnaqqas il-piż amministrattiv għall-operaturi. Barra minn hekk, ir-rapport jilqa' d-diġitalizzazzjoni tal-proċeduri u jenfasizza l-importanza li jiġi stabbilit Punt ta' Informazzjoni Uniku li jibni fuq l-aħjar prattiki mill-Istati Membri. Dan is-sors ta' informazzjoni ċentralizzat u faċilment aċċessibbli jtejjeb aktar l-effiċjenza.

Rwol imsaħħaħ tal-partijiet ikkonċernati, il-BEREC u l-aġenziji u l-korpi rilevanti tal-Unjoni

Ir-rapporteur jirrikonoxxi r-rwol inevitabbli tal-industrija fl-iżvilupp ta' standards, speċifikazzjonijiet tekniċi u linji gwida. F'dan ir-rigward, ir-rapporteur huwa favur l-inklużjoni attiva tal-komunità tal-partijiet ikkonċernati fil-proċess tal-iżvilupp. Filwaqt li jqis l-ispeċifiċità tas-settur tat-telekomunikazzjoni, ir-rapport jenfasizza wkoll il-ħtieġa li jitqies il-kontribut tal-BEREC.

Sejħiet intra-UE

Biex iċ-ċittadini jiġu protetti minn prezzijiet eċċessivi, it-tariffi bl-imnut għal telefonati intra-UE bħalissa huma limitati bir-Regolament tal-UE (2015/2120). Minkejja l-fatt li dawn il-limiti massimi huma mistennija jiskadu f'Mejju 2024, il-Kummissjoni Ewropea għadha ma pprovdietx triq ċara 'l quddiem. Fir-rapport ta' valutazzjoni, il-Kummissjoni Ewropea rrikonoxxiet li f'dan l-istadju, huwa diffiċli li jiġi żgurat li l-prezzijiet bl-imnut għall-komunikazzjonijiet intra-UE ma jiżdidux jekk il-miżuri li jiskadu fl-14 ta' Mejju 2024 ma jiġux estiżi. F'dan il-kuntest ta' inċertezza, ir-rapporteur jemmen li għandha tittieħed azzjoni u li t-tariffi fuq sejħiet intra-UE għandhom jitneħħew kompletament. Dan huwa pass sinifikanti li mhux biss irawwem komunikazzjonijiet u skambji intra-UE, iżda jippermettilna wkoll noħolqu suq uniku reali għas-servizzi diġitali u tat-telekomunikazzjoni fl-UE. L-ewwel pass ittieħed fl-2017, bit-tneħħija tat-tariffi tar-roaming u r-rapporteur għandu l-għan li jaħdem aktar favur l-eliminazzjoni tal-ostakli għat-telefonati intra-UE. Peress li l-Att dwar l-Infrastruttura tal-Gigabits jista' jservi bħala l-mezz leġiżlattiv xieraq biex jirregola t-telefonati intra-UE qabel ma jiskadu d-dispożizzjonijiet attwali, ir-rapporteur jissuġġerixxi li tiġi inkluża emenda speċifika f'dan ir-rigward li ttenni l-pożizzjoni tal-Parlament kif adottata fir-rapport A9-0286/2021 fil-15 ta' Marzu 2021.

PROĊEDURA TAL-KUMITAT RESPONSABBLI

Titolu	Miżuri biex jonqos il-kost tal-introduzzjoni tan-networks tal-komunikazzjoni elettronika tal-gigabits u tħassir tad-Direttiva 2014/61/UE (l-Att dwar l-Infrastruttura tal-Gigabits)
Referenzi	COM(2023)0094 – C9-0028/2023 – 2023/0046(COD)
Data meta ġiet ippreżentata lill-PE	23.2.2023
Kumitat responsabbli Data tat-tħabbir fis-seduta plenarja	ITRE 29.3.2023
Rapporteurs Data tal-ħatra	Alin Mituța 31.3.2023
Eżami fil-kumitat	28.6.2023
Data tal-adozzjoni	19.9.2023
Riżultat tal-votazzjoni finali	+: 46 –: 1 0: 5
Membri preżenti għall-votazzjoni finali	Nicola Beer, Hildegard Bentele, Marc Botenga, Markus Buchheit, Cristian-Silviu Buşoi, Maria da Graça Carvalho, Ignazio Corrao, Beatrice Covassi, Josianne Cutajar, Nicola Danti, Marie Dauchy, Martina Dlabajová, Francesca Donato, Christian Ehler, Valter Flego, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Henrike Hahn, Robert Hajšel, Valérie Hayer, Ivo Hristov, Łukasz Kohut, Elena Kountoura, Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Marina Mesure, Alin Mituța, Dan Nica, Luděk Niedermayer, Niklas Nienass, Johan Nissinen, Mikuláš Peksa, Tsvetelina Penkova, Morten Petersen, Markus Pieper, Clara Ponsatí Obiols, Manuela Ripa, Rob Rooken, Sara Skyttedal, Jordi Solé, Maria Spyraki, Riho Terras, Patrizia Toia, Henna Virkkunen, Pernille Weiss, Angelika Winzig, Carlos Zorrinho
Sostituti (skont l-Artikolu 209(7)) preżenti għall-votazzjoni finali	Nathalie Colin-Oesterlé, Aušra Maldeikienė, Ramona Strugariu
Data tat-tressiq	25.9.2023

VOTAZZJONI FINALI B'SEJĦA TAL-ISMIJIET FIL-KUMITAT RESPONSABBLI

46	+
ECR	Zdzisław Krasnodębski, Johan Nissinen
ID	Markus Buchheit, Marie Dauchy
NI	Clara Ponsatí Obiols
PPE	Hildegard Bentele, Cristian-Silviu Buşoi, Maria da Graça Carvalho, Nathalie Colin-Oesterlé, Christian Ehler, Aušra Maldeikienė, Luděk Niedermayer, Sara Skyttedal, Maria Spyraki, Riho Terras, Henna Virkkunen, Pernille Weiss, Angelika Winzig
Renew	Nicola Beer, Nicola Danti, Martina Dlabajová, Valter Flego, Valérie Hayer, Alin Mituța, Morten Petersen, Ramona Strugariu
S&D	Beatrice Covassi, Josianne Cutajar, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Łukasz Kohut, Miapetra Kumpula-Natri, Dan Nica, Tsvetelina Penkova, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
The Left	Elena Kountoura
Verts/ALE	Ignazio Corrao, Henrike Hahn, Niklas Nienass, Mikuláš Peksa, Manuela Ripa, Jordi Solé

1	-
ECR	Rob Rooken

5	0
NI	Francesca Donato
PPE	Markus Pieper
S&D	Jens Geier
The Left	Marc Botenga, Marina Mesure

Tifsira tas-simboli użati:
+ : favur
- : kontra
0 : astensjoni